

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

35. štev.

Maribor, dne 3. avgusta 1899

Uredništvo: Konservativno
č. 3. Reklamir se na tem
času. Upravnim splošnim
narodno, inozemskim
reklamacijam.

Gospodarski inozemstvo po
času. Za vseh zavzetih
primerni popusti. Nekaj
reklamacije so poletna
prečka.

Čakovanje način počitovanja
uradni časopis iz. 10.6.

Tiskovna informacija št. 100.

Katoliška zborovanja.

Dne 3. septembra:

V Št. Lovrencu na Dravskem polju priredi tamošnji orlovski odsek svoj orlovski tabor, ki je obvezen za vse odseke ptujskega okrožja. Govorita posl. in minister n. r. g. Gostinčar o ciljih krščanskih organizacij in urednik Golob o katiškem tisku, popoldne pa je javna telovadba in dve predstavi ter prosta zabava s petjem in šaljivo pošto.

V Murski Soboti v Prekmurju je okrožni orlovski tabor, ki je obvezen za vse odseke prekmurskega in ljutomerskega okrožja. Govori poslanec g. dr. Hohnjec, popoldne pa je telovadba in prosta zabava s petjem in godbo.

V Brežicah ob Savi se vrši katoliški shod za posavsko dolino. Govorijo posl. in minister n. r. dr. Korošec, prof. Vesenjak in urednik Smodej. Pred zborovanjem je obhod po mestu z godbo in praporji, popoldne pa litanije in posvetitev presv. Srcu Jezusovemu.

Na Bledu velik II. gorenjski orlovski tabor z javno telovadbo, obvezen za vsa gorenjska okrožja.

Dne 8. septembra:

V Ljutomeru priredi tamošnje okrožje orlovski tabor z bogatim sporedom, govori, shodom in javno telovadbo. Po sporedu prosta zabava.

Pri Sv. Križu nad Dravogradom se vrši katoliški shod. Udeleženci se zbereta zjutraj v Dravogradu, odkoder odidejo z godbo na čelu k Sv. Križu, kjer bosta po maši govorila gg. dr. Rožman, glasovit govornik iz Ljubljane in župnik Hornböck.

Dne 10. septembra:

V Novem mestu velik drugi dolenski orlovski tabor, katerega se obvezno udeleže vsa dolenska okrožja. Nastopi «brnska vrsta» pri javni telovadbi in se razglase izidi tekem in razdele diplome. Za polovično vožnjo je preskrbljeno.

Katoliško ljudstvo! Gre za tvojo časno in večno srečo, gre za vzgojo in dobrobit tvoje mladine! Dosedanja ogromna udeležba na vseh letošnjih katoliških prireditvah je porok, da tudi na teh katoliških shodih in orlovskih taborih prihodnjih dni ne izostane glas našega slovenskega ljudstva, ki je vedno stalo na braniku svoje vere in narodnosti. Udeležite se, verni katoliški Slovenči, vsak v svojem okolišu gori navedenih prireditiv v obilnem številu!

Ministrom nagrade — narodu lakoto.

Ves svet že pozna velika in težka vprašanja v našem državnem življenju, pozna nesposobnost naših državnih krmarjev, nereditno in razorano gospodarstvo z velikimi izdatki in nestalnimi, slabo upravljanimi dohodki, pozna slabe odnosne med narodi in plemenami, samopoštnost zgoraj, nezadovoljstvo spodaj in tako ni čuda, da izgublja naša državna uprava v širnem svetu ugled in zaupanje, pa naj se vlada še toliko trudi, da opleša in prikrije svoja dela ter vsa pereča vprašanja, ki prevevajo naše notranje politično življenje. Lepe besede na zunaj, lepe besede doma, narod je pa v bridi izkušnjah že toliko doznan, da sodi po dejanjih ter pazljivo sleduje razvoj dogodkov.

Zadnje, s čimer se je hotela vlada pokazati in izkazati pred narodom, koliko zaupanja in kredita da ima v zunanjem svetu, je bilo stotmilionsko dolarsko posojilo. To amerikansko posojilo je bilo sprejeti v skupščini na način, ki je odkril vso gnilobo vladnih političnih krogov. V neugnanem pohlepku po dobri kupčiji in profitu so popadale vse kritike, izkazalo se je, da vladni pravaki kupujejo glasove za posojilo, da hlastno in polepno grabijo danes in ne mislijo na jutri, da so jim narodne potrebe deseta, strankarske in osebne pa prva briga in da se znajo resnice otresati tudi na način pretepačev iz ulice in beznice.

Posojilo je sprejeti, današnji jugoslovanski delovni svet s svojimi potomci je zapisan v tlačanstvo tujih katoličevcev in ko še beli od te dolarske manje ni prišel v državno blagajno, so že dospele mešetarske na-

grade. Narodna banka v Beogradu je dobila iz Amerike malog, da izplača 400.000 dolarjev ali 128 milijonov K ljudem iz skupščine in novinarstva, ki so pripomogli k sprejetju posojila, — za nagrado in da se bodo ministri še posebej z drugim denarnim nakazilom nagradili.

Ministrom nagrade — narodu pa poleg vseh težkih in poraznih pogojev ameriškega posojila še lakota in pomanjkanje na vseh koncih in krajih vsled nesporosti današnje vlade, ki se je vedno znala toliko ponosati z blagostanjem jugoslovenske zemlje in ki stoji sedaj brez pravega sveta in sklepa pred obupnim položajem, nastalim vrhu vsega drugega še vsled slabe, nezadostne žetve. Težke čase preživlja jugoslovanski delovni narod in še težjim gre nasproti. Lakota že dolgo razsaja po nekaterih pokrajinalah naše države, v Dalmaciji, Bosni, Črnigori ljudje že dolgo jedo travo in škorjo, tudi po mrlo jih je mnogo od lakote in pomanjkanja in tudi do slej, ko je bilo v drugih pokrajinalah še dovolj živeža, voda ni znala pomagati, kaj še le bo sedaj in posihmal, ko je žetev povsod slaba in ko se že sedaj toliko živeža vozi v Beograd, da se za težke čase najprej to ministrsko mesto oskrbi in prehrani!

Vladni ljudje hvalijo svojo politiko in svoje delo na vse pretege, češ, kako je vse zadovoljno in tudi danes, sebe in svoje mesto tako dobro in hitro pripravljajo na slabe čase, najdejo dovolj besed, v zatrjevanje popolnoma povoljnega položaja. Pa tudi v tem ne kažejo posebne vneme, ministri so se razpršili po letoviščih in toplicah, kakor da bi se nahajala država in narod v najurenejših in najugodnejših razmerah. Mogoče celo ministri ne trosijo samo praznih in lepih besed ter se jim današnji državni in narodni položaj v resnici dozdeva — ugoden in povoljen. Zakaj ne? — Narod še vedno ni poslal toliko svojih pravih zastopnikov v parlament, da bi današnjo vladno politiko strli ter za vedno razgnali, znana beografska porodica ima še vedno državne vajeti v svojih rokah, da s svojimi glasovi ter s pomočjo goljufije in podkupovanja sprejema n. pr. takata posojila, ki nosijo tako lepe nagrade, da izrabljajo narodno imovino brez odgovornosti in nadzorstva, da širi in redi krog svojih vdanih pristašev na narodove stroške, da ob vsakem času iz naroda izmolze dovoljna sredstva za veselo in razkošno življenje — in to je res povoljen in ugoden položaj naroda in države — za gospode ministre in njihove hlapce.

V Marijanskih Laznih na Češkem, v najdražjih toplicah Srednje Evrope, kjer biva tudi naš kraj, se je zbrala lepa družba zadovoljnih ministrov in drugih državotvorcev. Pašič z rodbino je pripeljal s seboj nad 20 uradnikov in tudi zunanjji minister Ninčić ima številno spremstvo. Češka krona se silno dviga, naša pa pada, ker porabijo naši pravki v tujini za svoje udobno in razkošno življenje toliko tujega denarja. Drugi ministri so si poiskali drugod oddih ter združili počitnice tudi z agitacijo v svojih volilnih okrajih. Novi policajski minister daje lepe objekte v Smederevu, kjer je bil in bi zopet rad bil izvoljen, poštni minister se solnči doma, ko je pred odhodom še na hitro roko 30 sposobnih uradnikov vrgel na cesto, tretji je oblekel svoje počitnice v službeno inšpekcijsko, da pobaše lepe dijet in zelo udobno in veselo živijo gospodje ministri, narodu pa pripravljajo kruto dobo lakote in nesreče.

Katoliški shod v Slov. Bistrici.

Pred zborovanjem.

Minulo nedeljo 27. t. m. se je obleklo slovenjbistiško mesto v praznično obleko zastav, zelenja in slavolokov, ki so oznanjali že v soboto, da se bo vršila v nedeljo slovesna manifestacija katoličanov iz mesta Slov. Bistrica in iz cele slovenjbistiške dekanije. V nedeljo na vse zgodaj je vzbudila mesto domača godba z budnico, nakar so se začele zbirati kmalu po 7. uri množice vernega ljudstva na lepem prostoru pred samostansko cerkvijo. Od samostanske cerkve je korakala več nego 6 tisočer množica v procesiji pred in za Presv. R. Telesom na okusno in bogato okinčani prostor krog župne cerkve, kjer so vrli ter pozrtvovalni Bistričani postavili na prostem oltar in govorniški oder. Ko so napolnile množice zborovalni prostor, je stopil na govorniški oder znani mariborski pridigar č. g. Pavel Živortnik, ki je navdušil v gladko jedrnatih besedah poslušalce za trojno dolžnost, katero imamo napram katoliški veri: da smo njeni spoznivalci, apostoli sv. vere in če bi bilo potreba tudi mučeniki za katoliško prepričanje. Po v srce, meso ter kri segajoči pridigi je daroval slovesno najsvetejšo daritev g. profesor Vreže iz Maribora. Po daritvi sv. maše je pozdravil domači č. g. dekan Cerjak: zborovalce, g. poslanca, govornike in duhovščino ter predlagal soglasno sprejeti predsedstvo shoda. Predsednikom shoda je bil navdušeno sprejet domačin g. inžener J. Šturm, namestnikom predsednika pa g. Hinko Gril, podpredsedniška mesta pa so zavzeli: g. Gregor Zafošnik, g. Ferk iz Tinja, g. P. Zafošnik iz Sp. Nove vasi in makolski gospod župan.

Zborovanje.

Gospod predsednik Šturm pozdravlja vse, ki so se prišli bojevat za pravice sv. vere ter Cerkve in poda besedo g. poslancu dr. Hohnjcu.

Govornik g. dr. Hohnjec ugotavlja uvodoma z začetkom veselo navdušenje med zborovalci, ki je znak vnetosti našega dobrega ljudstva za načela katoliške vere, katera bi še naj bolj potrdil ravno katoliški shod. V potrditev kat. načel hoče on govoriti o položaju katoliške cerkve v naši državi.

Začetkom svojega govora spominja g. dr. Hohnjec poslušalce na ono znano legendu iz prvih časov krščanstva «Quo vadis». Sv. Peter je hotel zapustiti mogočni poganski Rim, a na potu iz Rima ga sreča Gospod s križem na rami. Ves začuden ga vpraša Peter: «Quo vadis — kam greš — Gospod?» Zveličar mu odgovori: V Rim, kjer bom na novo križan». Iz prikazni spozna Peter miglaj Gospodov, se vrne v Rim in po neustrašenem oznanjevanju sv. evangelija tamkaj tudi umre mučeniške smrti. Ravnokar označeno legendu je obrnil g. govornik na sedanje razmere v naši državi, kjer so tudi katoliški verniki pri pogledu na številnejše pravoslavje omahljivi in nezaupljivi glede izida boja med katolicanstvom in pravoslavljem, ki ima vso zaslombu ter uporo v vladni sami. Iz nezaupljivosti v boju za pravice katoličanstva nas bodri Zveličar s križem na rami in nam kaže na tolikanj brezverne ter katoliške cerkvi sovražne može, ki so si razbili svoje kulturne bojne glave ob skali sv. Petra.

Kakor je dobil Peter od Krista miglaj, da je storil svojo dolžnost, tako jo moramo storiti tudi mi katoličani po znanem reku predsednika čehoslovaške republike Masaryka, ki je rekel: «Vi katoličani boste imeli v čehoslovaški republiki toliko pravic, kolikor si jih boste priznali». Te Masarykove besede veljajo tudi nam jugoslovenskim katoličanom.

Boj za pravice katoliške cerkve v naši državi nam je potreben nad vse, ker že določa ustava enakopravnost vseh veroizpovedovanj v naši državi le na — papirju — v resnici pa prednjači pravoslavje glede državne podprtosti duhovništva, bogoslovjem ter semeniščem da le vsem drugim veroizpovedim. osobito še pa katoličanstvu.

Sedanja vlada ima namen katoliški cerkvi v naši državi vzeti ali zapreti in odtegniti premoženska sredstva v toliki meri, da bi bili naši škoftje primorani zapreti: bogoslovja, dijaška semenišča, gimnazije in druge vzgojevalne zavode. Dejstva pa, da se tako zapostavlja v naši državi kat. cerkev, niso krivi Srbi, ampak predvsem naši slovenski demokratje in samostojne.

Slovenski demokratje in samostojne so obljubili narodu pred volitvami, da mu bodo prinesli iz Beograda gospodarsko in socijalno zboljšanje povočnega stanja a so mu prinesli — kancelparagraf in nič drugega!

Jugoslovanski klub se je boril in se bori za osamosvojitev Slovenije; demokratje in samostojne pa so se borili za kancelparagraf in se še danes javno in v listih ponašajo, da so osrečili Slovenijo ne z gospodarskim ter socijalnim izboljškom, ampak s kancelparagrafom. Vprašanje pa je: Ali je res kancelparagraf rešil našega kmeta in delavca, ali mu kaj pomagal? (Poslušalci obsojajo demokrate in samostojne).

Govornik povdaja nadalje, da se slov. katoliški duhovnik ne bo pustil kljub Pucljovemu in Žrjavovemu kancelparagru zasužniti, ker duhovnike-Slovence, ki bi bili kimavi hlapci enega dr. Žerjava ali mesarja Puclja, bi slovenski narod sam obsodil in jim obrnil prav kmalu hrbet za vedno.

Edino mesto res narodu prostega govora je bila že pod staro Avstrijo cerkev (n. pr. nevarna doba jugoslovenske deklaracije) in še bo ostala tudi v naši državi torišče govorniške prostosti v slov. naroda dušni in telesni blagor.

Demokratje in samostojni so hoteli cerkev potom kancelparagrafa vsestransko zasužniti, a verno ljudstvo je pravocašno spoznalo njih črne namene, jim obrnilo hrbet in se ravno danes oklepa katoliške cerkve bolj kot kedaj poprej. Demokratje in samostojni so hoteli s kancelparagrom cerkvi slabo, a so je storili veliko dobroto, ker so ravno z napovedjo kulturnega boga vzdramili katoličane iz spanja verske mladosti in jih pozvali na branik obrambe pravic sv. vere in Cerkev.

Ob koncu svojih jedrnatih in s pomenljivimi vzgledi podprtih besed zabičava gosp. poslanec zborovalcem dejstvo: Mi hočemo ostati Slovenci, če hočemo pa ostati Slovenci, moramo ostati tudi katoličani. Slovenec bo le tedaj ostal Slovenec, ako bo — katoličan — sicer bo pa utonil v balkanizmu. Govornik sklepa svoje besede z besedami papeža Pija X., katere je povedal svojegačemu predsedniku francoske zbornice: «Vsak kristjan mora biti mož dela in se brigati za politiko. V teh težavnih časih bi ne izpolnjeval svojih dolžnosti, ako se ne bi brigali za politiko.«

Burno pozdravljenemu govorniku se zahtevali gosp.

predsednik inženir Šturm in predava besedo gospodu poslancu Pušenjaku. Gospod poslanec Pušenjak govoriti o praktičnem krščanstvu.

Za praktično krščanstvo nas navdušuje predvsem po zgodovini dokazana moč krščanske misli, ki je vedno do danes povzročala vsa večja: gospodarska, socijalna in kulturna gibanja. Gospod poslanec je nadalje nagašal razloge, zakaj da mora katoličan praktično nastopati in to osobito v naši državi, kjer psujejo naši nasprotniki katoličane kot sovražnike države, brezdomovice in hlapce Rima. Pri vsej proticerkveni gonji pa hočejo nasprotniki prikriti svoje delo s plaščem na rodnosti. Radi ravnokar navedenih psovanih in nakan naših nasprotnikov je potrebna samoobramba katoličanov. Mi katoličani moramo posegati v javno življenje, ker se ravno sedaj rešujejo na vseh poljih vprašanja ki bodo segala za leta in leta prav globoko v naše javno in zasebno življenje.

Vera mora ravno sedaj poseči in se kazati v javnem življenju, da bomo udejstvili tudi v politiki katolička načela, ki izhajajo iz zavesti: Vsa oblast prihaja od Boga! Vera in politika sta nerazdržljivi in njih sprijetev v javnem življenju je dobrabit družbe, države in posameznikov.

Ob koncu svojih besed je zabičal g. poslanec poslušalcem lastnosti pravega katoličana za javno življenje, ki so: vztrajnost, požrtvovalnost in veselje do dela v naših društvi in organizacijah. Gospod govornik sklene svoj govor s pozivom: Hočemo zboljšanje sedanjih nezgodnih razmer, potem — nazaj h praktičnemu krščanstvu!

Za poslancem g. Pušenjakom je govoril g. urednik Smodej iz Ljubljane o: šolskem vprašanju.

Greda šolstva gre po celi svetu borba: s Kristom in proti Kristu! Po drugih državah se je ta borba že po vencini končala, pri nas je pa ravno sedaj najljutješja. V borbi za krščansko šolstvo so povsod sijajno zmagali katoličani, ako so se pokazali odločne, le tamkaj so podlegli, kjer so bili preveč zaspani. Mi jugoslovanski katoličani se moramo zavedati, da se ravno na šolskem polju odloča vsa naša dobra ali slaba bodočnost z ozirom na izvojevanje krščanskih načel za šolstvo. Treba pribiti, da so bili stari avstrijski šolski zakoni prikriti kulturnobojni, srbski šolski zakon pa hoče odkrito prestipiti po starosrbskem načinu versko vzgojo posvetnemu učitelju.

Ako bi pri nas takoj pognali veronauk iz šol, bi se ljudstvo temu uprla, radi tega hočejo naši nasprotniki na najvišjih mestih doseči ta svoj cilj počasi in to najprej po onih krajih, kjer so katoličani bolj mlačni, manj zavedni in slabo korajžni.

Vlada namerava tudi zapreti naše najboljše šole — privatne — samostanske in šolstvo monopolizirati kot tobak. Vlada se dobro zaveda, ako bi šolstvo monopolizirala, bi bile njene šole prazne, privatne pa prenapolnjene, radi tega je začela zasebne šole po Vojvodini zapirati in za vojvodinskim pridejo na vrsto naše samostanske šole. Glede nakan vlade, da požene veronauk iz šol in prepusti versko-nravno vzgojo posvetnemu učiteljstvu, ki je po ogromni večini svobodomiseln — brezverno, moramo mi katoličani povsod zahtevati: V naših, od katoličanov vzdržanih šolah je in bo podučeval veronauk katoliški katehet, ki je edino prejel to službo od Krista samega!

Po zahvali g. predsednika govorniku, pozdravi g. inženir Šturm g. dr. Verstoška, ki je posetil slovenjbistiški katolički shod in predava pred po pozdravu besedo g. poslancu Žebotu.

Gospod poslanec Žebot govoriti o orožju sedanjega časa o: tisku, časopisu in slabih knjigah. Slika poslušalcem strup nasprotnega — protikatoliškega časopisa in poziva navzoča na delo, da pride v vsako katoliško hišo — katolički časopis!

Za poslancem Žebotom pozdravi zborovalce v imenu Dijaške zveze abiturient g. Gregor Zafošnik.

Ravnatelj dr. Jerovšek prosi svoje rojake, naj imajo odprto srce in darežljivo roko, ko bo potrkal vodstvo Dij. kuhinj na darežljivo in za podporo dijaške mladine vneto srce slovenskega kmeta.

Po prečitanih in enoglasno sprejetih običajnih rezolucijah opravi g. prof. Vreže slovesne večernice, posvetitev Presv. Srcu in katolički shod je še zaključila zahvalna pesem.

Nad vse hvalevredno še moramo beležiti, da je dobro, skoz in skoz za katoličko stvar goreče ljudstvo slovenjbistiške dekanije požrtvovalno vztrajalo na dolgo trajajočem shodu do konca in z navdušenjem pritrjevalo izvajanjem posameznih govornikov. Obilai sad še gorečnejše navdušenosti za katoličke ideje in pravice je slovenjbistiškemu katoličkemu shodu zasiguran.

Orlovske tabor Ce ju.

Po deževnem predvečeru je napočilo krasno nedeljsko jutro. Od vseh strani Štajerske in lepo številno tudi iz Ljubljane je prihitelo orlovske na svoj prvi podvezni orlovske tabor v Celje. Vlak za vlakom in okrašeni vozovi so prinašali vedno nove trume udeležencev. Pred celjsko postajo se je formiral sprevod. — Pred odhodom na Glavni trg je pozdravil predsedstvo OZ in goste br. predsednik celjskega okrožja, odzdravil mu je v jedrnatih besedah predsednik OP br. dr. Basaj. Njegovim besedam je sledil krepak «Bog živi» iz tisočerih grl. zbranega orlovskega. Na to je krenil sprevod. Na čelu sprevoda izza vojaške godbe je korakalo močen prapor Orlov z znaki, nato pa mnogoštevilni orlovske naraščaj in gojenke. Tem je sledilo predsedstvo OP z osmimi zastavami in predsedniki vseh udeleženih odsekov, izza teh pa je korakalo nad tisoč Orlov v kro-

jih, nato pa istotako močan prapor Orlic v krojih pod vodstvom podvezne sestre načelnice iz Ljubljane. — Sprevd je zaključilo več tisoč mož in žena ter četa Orlov.

Na Glavnem trgu je bil pred Marijino soho postavljen lepo okrašen oltar. Orlovstvo se je razvrstilo pred oltarjem v mogočno pestro sliko. Ves ostali prostor pa je napolnilo občinstvo. Nato je v lepih besedah v svojem cerkvenem govoru mil. g. kap. vikar dr. Matek iz Maribora razlagal vero, upanje in ljubezen do Boga. Pridigi je sledila pontifikalna sv. maša z blagoslovom, ki jo je daroval mil. g. kap. vikar. Po maši si je sprevod krenil pred Narodni dom, raz česar balkona je nagovoril zbrano orlovske v ogromne množice ljudstva na prostranem trgu predsednik OP br. dr. Basaj, ki je v imenu OP pozdravil vse brate Orle in sestre Orlice in vse tiste, ki so prihitali v tako ogromnem številu na celjski tabor štajerskega orlovskega. — Člani in članice, zvesti svojim vzvišenim ciljem, so vztrajno in požrtvovalno vršili svojo orlovske dolžnost in orlovske hiti od uspeha do uspeha. Orlovska organizacija je bojna organizacija proti vsiljenemu kulturnemu boju. Temu boju se ne smemo odreči, ne smemo se mu umakniti. Ne smemo pa tudi prezreti, da vsak trenutek pomenja novo opasnost. Ako se bo na mladinski fronti izvojeval ta boj v našo korist, potem lahko rečemo, da je orlovske rešilo krščanstvo ali celo slovenstvo. (Živijo! Burno odobravanje). Opozjam pa na eno. Nasprotniki nas vabijo v svoje vrste z velikimi oblubami. Bojte pa se tistih, ki mnogo obljubljajo, a nimajo kaj dati. Orlovska organizacija zahteva predvsem osvoboditev od samega sebe, osvoboditev od svojih strasti in hudi nagnjen. To pa je mogoče doseči potom vzgoje in izobrazbe. Danes, ko je toliko nesvobodnega svobodnjaštva, je potrebno, da damo zdrav temelj našim družinam. Sam pred seboj svoboden sin in svobodna hči bosta v družinah dala poroštvo za blagostanje in boljšo bodočnost naroda in države. Ni mogoče, da država in vlada ščiti ljudstvo, če to ljudstvo ni svobodno samo pred seboj. To je cilj in namen fantovskih večerov sestankov. Ako bo vsak posameznik svoboden, bodo tudi družine in država svobodne in njega vredne. — Drugi naš sovražnik pa je sebičnost, materializem in mamonizem. Zato je druga zahteva naše organizacije, da se odpovemo sebičnosti. Če to dosežemo, potem smo vzgojili v širokih masah naroda smisel in pravo pojmovanje skupnosti.

Vstvarjati je torej z vzgojo v vsakem posamezniku čut, da se odpove sebičnosti in da zna se žrtvovati za svojo državo, za svoj narod, za svojo družino. Brez tega ni mogoč noben narod, nobena družina. Ko dosežemo to našo zahtevo, smo rešili tudi socijalno vprašanje. Danes velja načelo, da se postavlja sila proti sili. Proti temu načelu pa postavljam ljubezen do dela in zahtevo, da se odpovemo delamržnosti in napovemo boj prirojeni lenobi. Naša organizacija zahteva intenzivno delo na vseh poljih. Že v sami organizaciji je zapadena vzgoja te zahteve. Vsak funkcionar ima določeno redno delo in delokrog tega dela. Povdarmjam še enkrat, da je srča vsakega posameznika, vsake družine in države odvisna od tega, v koliko je kdo svoboden sam pred seboj in izobražen. Saj nas je Bog ustvaril zato, da smo srečni. Sreča pa izvira iz dela. Z delom so dani temelji za vzgojo krepke volje in izobrazbe za srečo družine in naroda. — Najbližji cilji naše orlovske organizacije je torej predvsem, da vzgojimo take slike, in take hčere, ki bodo nositelji dobre in srečne družine. Ako smo to storili, smo izvršili za narod in državo veliko nalog. Potem tudi lahko rečemo, da smo steber narodu in opora državi. (Živahnopritrjevanje in živio-klici). K temu pa bo pripomoglo ne samo bratstvo med Slovenci, ampak med vsemi Slovenci, Hrvati in Srbi. Zato je ustanovljena Jugoslovanska orlovska zveza. (Živijo!), ki je razširila svoja krila skoro da na celo državo. Njena moč in njen pomen je prekoračil državne meje na brnskem vseslovenskem orlovskega taboru je bil postavljen temelj za Slovansko orlovske zvezo, za zvezo slovanstva. Tam je slavilo svoje triumfe 120.000 članov in članic orlovske v Čehoslovaški. Od tega tabora treba črpati pouk za nas. Vsi tisti, ki ste bili v Brnu, veste, da smo se vrnili polni nad in z globokim navdušenjem. (Živijo!). Pravijo, da po dobi romanstva in germanstva mora priti doba slovanstva. Do tega mora priti, ker ni mogoče, da bi slovanstvo bilo samo gnoj za njegove nasprotnike. To so pota, po katerih bo hodilo slovensko in slovansko orlovske. Bog živi! (Bog živi! Živijo! Živahnopritrjevanje in živio-klici)!

Nato je govoril v dobro zasnovanih izvajanjih br. Marko Krajnc, ki je pojasnil pojme vere in nevere ter boj med njima. Zlasti temeljito je razkrinkal nasprotnike in njihovo orožje — denar, ki ga grabijo z raznimi mahinacijami in nacionalizacijami. Ostro je nastopil govornik tudi proti itistim, ki nosijo kraljev manifest. Prej ne bo bolje, dokler se ne prerodi vsak posameznik, narod in država v krščanstvu. K temu cilju naj stremi vse naše delovanje. Govornik, često prekidan z navdušenim odobravanjem, je ob sklepnih besedah žel splošno pritrjevanje.

K besedi se je oglasil, živahnopritrjevanje, tudi br. Švikačič iz Murske Sobote, ki je prinesel pozdrave prekmurskega orlovskega in ljudstva ter izrazil željo na čimvečjo udeležbo na orlovskega taboru v Murski Soboti, ki bo v nedeljo, dne 3. septembra t. l.

Ko je še br. Tratnik pozdravil tabor v imenu Jugoslovanske akademiske katoličke omladine, je predsednik OP br. dr. Basaj zaključil zborovanje s kratkim nagovorom in z orlovskega pozdravom Bog živi!

Po taboru so telovadci odkorakali na telovadišče na Glaziji k skušnjam. Popoldne pa se je vršila telo-

vadbja s prostimi vajami in na orodju. Nastopila je tudi brnska vrsta, navdušeno pozdravljena od mnogoštevilnega občinstva. V raznih paviljonih so se prodala primerja okrepčila in se je po telovadbi razvila prav prijetna prosta zabava, katere se je udeležilo tudi nekaj nasprotnikov, ki pa niso motili splošnega razpoloženja ter so se zelo laskavo izražali o Orlu. — Živahnopritrjevanje na telovadišču je potem trajalo še do noči,

Tudi ta tabor je močan steber v stavbi uspeha orlovske organizacije.

Manevri v Slov. goricah?

Narodna poslanca Roškar in Žebot sta poslala ministrskemu svetu in posebej še ministru vojne in morarice naslednjo interpelacijo:

V Slov. goricah, t. j. v ozemlju med Muro in Dravo na črti vzhodno od južne železnice Maribor—Špilje hodijo od 1. avgusta naprej oficirske kolone. Gg. oficirji studirajo to ozemlje in zatrjujejo, da se bodo vršili letosno jesen ali prihodnjo spomlad med Muro in Dravo vojaški manevri. Občine bi morale po zatrdilu oficirjev poskrbeti za krmo za vojaške konje in stanovanja za oficirje.

Ljudstva v Slov. goricah se je vsled teh vesti poslastila vznemirjenost. Ozemlje med Muro in Dravo je tako, da bi manevri povzročili kmetu, viničarju in načemniku ogromno škodo na polju in v vinogradih. — Vsled elementarnih nezgod (suš in toče) so ljudje že itak težko prizadeti. Pomanjkanje živil in pridelkov za prodajo je zelo veliko. Vojaški manevri po ozemlju Slov. goric bi to pomanjkanje neprimerno povečali. — Posebno bi bil z manevri zmanjšan ali celo uničen predel v vinogradih in sadovnicah. Pridelovanje vina je danes najdražje. Iz vinogradov bo imelo ljudstvo Slov. goric v tem letu skoro edine dohodke. Manevri bi povzročili med ljudstvom na teritoriju med Muro in Dravo ogromno gospodarsko škodo. Beda in pomanjkanje bi se s tem še povečala.

Z ozirom na ta dejstva si dovoljujeta podpisana narodna zastopnika vprašati:

1. Ali vojno ministrstvo v resnici namerava v ozemlju med Muro in Dravo uprizoriti vojaške manevre?

2. Ali je kraljevi vladi znano, da sestoji ozemlje Slov. goric po večini iz vinogradov, sadovnic in njiv in da tak teren ni primeren za velike vojaške vaje?

3. Ali je vojno ministrstvo, ozir. kraljeva vlada voljna preprečiti gospodarsko nesrečo, ki bi sledila manevrom, ter takoj odpovedati manevre v Slov. goricah?

Prosiva nujne rešitve tega vprašanja in pismenega odgovora.

Opomba uredništva:

Objavljamo dobesedno interpelacijo naših poslancev, da ljudstvo vidi, kako se Jugoslavski klub poteguje na naše pravice. Vsak resen človek se mora prijeti za glavo, ko sliši, da hočejo po rodotovitih Slovenskih goricah uprizoriti vojaške manevre in sicer v času, ko trpi ljudstvo pomanjkanje. Vojaške kolone bi pomordale ne samo vino-grade, ampak tudi pozne pridelke na polju in sadje. Živinske krme je itak samo za največjo silo. Vojašte pa bi še to betivico krme rekviriralo za vojaške konje. V imenu ljudstva pozivamo naše poslane, da z vso odločnostjo preprečijo nesrečo, ki preti ljudstvu v Slov. goricah.

Ob tej priliki pribijemo, da je zastopnik Samostojne kmetijske stranke v finančnem odboru narodne skupščine, poslanec Josip. Drofenik glasoval za manevre. Vojni minister je namreč v proračun postavil sveto 30 milijonov za manevre. Drofenik je s svojim glasom pripomogel, da smo vojni minister tako ogromno sveto porabiti za tako nepotrebno v ljudstvu škodljivo prireditev. Mi smo to že svoj cas pribili, a Samostojna s svojim Drofenikom molči.

Vojaske vaje v vinogradih.

V vinogradih zori grozdje, ki bo dalo letos našemu vinogradniku edini dohodek. Naši ljudje uvajajo trtni sad kot poseben zaklad. Stara navada je, da vinogradnik raje da gostu liter vina, nego bi pustil odtrgati pred trtgajivo grozdje. In saj imajo tudi prav! Silno visoko pride pridelovanje vina! Vinogradnik-strokovnjak je izračunal, da bo letos prišel liter vina vinogradniku ki je moral obdelovati vinsko trto s tujimi delavnimi močmi, najmanj na 16—20 kron. Kaj se godi? Vojaske patrule in celi oddelki vojašta s konji in strojnimi puškami drvijo v mariborski okolici po najlepših vinogradnih gričih in napravljajo neprecenljivo škodo ne samo s tem, da kradejo grozdje, ampak tudi polomijo vinske trte in kolje. V občinah Lajtersberg, Krčevina in Št. Peter so pretekli teden vojaške kolone napravile škode v vinogradih za več desetisoč kron. Posamezni vinogradniki in viničarji so prosili komandante vojaških čet, naj vendar raje vršijo vaje po golih neplodnih rebrih. A prosilcem se nastavi prškina cev ali pa govoriti kopito, in — molčati moraš.

Na prošnjo vinogradnikov se je poslanec Žebot prisotil v tej zadevi na okrajno glavarstvo in vojaško komando v Mariboru, ozir. na posamezne polkovne komande. Dobil je odgovor, da je vojaška komanda izdala strogo »naredzenje«, da ne sme nobeden vojak in seveda tudi ne patrule v vinograde in sadovnice. A vojaška komanda in uprava odklanja vsako odgovornost za škodo. Napravljeno škodo morajo poravnati odgovorni oficirji in podoficirji. Tako se glasi odgovor. Ali ni to naravnost smešno! Kje naj kmet ali viničar dobi imé oficirja, ki poveljuje vojaški četi, ko je napravila škodo v vinogradu? Če zahteva ime, dobri k večemu grož

Vojška uprava je po zakonu odgovorna za vso škodo, ki jo povzročijo vojaške čete po vinogradih in drugih kulturnah.

Svetujemo vsem prizadetim, da se takoj, ko jim vojaštvo napravi škodo, obrnejo na okrajno glavarstvo, katero mora po uradnih cenilcih preceniti škodo. Cenilni zapisnik pošljite v prepisu s pritožbo vred enemu naših poslancev, da se zadeva energično uredi. Na vsak način pa je potrebno, ugotoviti vsaj naslov vojaškega oddelka.

Se v stari Avstriji niso smeli tako postopati in uganjati take norije, kakor jih uganja sedanjii militarizem.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Po več dni je Beograd brez ministrov, vse so se razpršili in celo notranji minister, ki se še največ zadržuje v Beogradu ter tudi druge svoje tovariše nujno vabi in kliče, naj se vendor lotijo nujnega vladnega dela, pohajajo često po nekih inšpekcijsah. Ministri so hitro pograbi, kar je kdo slučajno rabil, eden je spravil svoje prijatelje v državni svet, drugi je pognal svoje nasprotnike iz službe, tretji si je zagotovil nekaj kreditov, poštni minister si je hitro vzel nekaj avtomobilov, ki so prišli iz Nemčije na račun vojne odškodnine, muslimanska ministra Vilovič in Omerovič sta pa dobila samo odlikovanja, ker se za par ostalih turških vladnih hlapcev ne izplača več zajemati iz državne blagajne, kakor poprej za močni muslimanski klub, ki je sedaj po veliki večini v opoziciji.

Tudi poslanci enega in drugega vladnega kluba hodijo mnogo okrog po deželi, da vidijo izglede bodočih volitev. Izgledi so slabi in zato se vladna zveza in vladna stavba krha in ruši. Radikalni listi pišejo proti zvezzi demokratov ter zahtevajo, da radikalna stranka samostojno nastopi, demokratski listi so pa že itak eden proti drugemu in srušuje se še novi, da raznesejo v celokupno javnost gotovi razdor in razkol demokratske stranke.

Kakor vedno, tako špekulira vlada tudi sedaj ob hudi draginji in preteči lakoti s svojimi beograjskimi trgovskimi in bankirskimi prijatelji na račun delovnega ljudstva. Veletržci in banke nemoteno kupujejo velike množine živiljenskih potrebščin in pridelkov, da jih ob splošnem pomanjkanju z največjimi cenami spravijo na trg, vlada se pa baš s temi navijalci posvetuje v vprašanju draginje.

Od amerikanskega posojila še vedno ni niti beliča v državno blagajno, minister financ se je pa tudi navečiščil vednega zatrjevanja, da posojilo »dobro stoji« in tako imamo zopet novo vladno ali ministrsko tajnost, ki je državi samo v škodo.

Delavno ljudstvo je vlada brez vseh besed in posmlekov obsodila na vse težke posledice zavoženega državnega gospodarstva, uradništvo še pa vedno skuša potolažiti z nekimi obljudbami. Zatrjevala je, da se bo uradniški zakon takoj začetkom septembra obravnaval, namestnik vladnega predsednika pa še ministrov ne more sklicati skupaj in tako tolažijo vladni listi uradnike za enkrat s koncem septembra.

V Varšavi so začela pogajanja v svrhu zaključka trgovinske pogodbe med Poljsko in Jugoslavijo. Načelnik jugoslovanske delegacije, dr. Velizar Jankovič, je te dni posetil vsa važnejša industrijska ozemlja na Poljskem.

MEDPARLAMENTARNO POSVETOVANJE NA NA DUNAJU.

Dne 28. avgusta se je otvoril na Dunaju dvajseti medparlamentarni kongres in ugotovilo se je, da je prišlo na konferenco 300 poslancev štiriindvajsetih parlamentov Evrope, Azije in Amerike. Posebno mnogoštevilno je zastopstvo iz Italije, Anglije in Nemčije. — Zvezni kancler dr. Seipel je opozoril na to, da so interesi držav vendarne v najožji medsebojni zvezi, če tudi bi se še tako povdarsala njih samostojnost in suverenost. Namen članov unije je ta, da se najdejo sredstva in pota v svrhu preprečitve vojnih zapletljajev. Svet se je prepričal o tem, da tvori tudi Avstrija važen člen v verigi držav in da ta člen ne sme biti zlomljen, če se noče, da se svet pogrezne v nove in strašne nemire. Dr. Seipel je končal: Avstriji so na vsak način pripravljeni vsakemu narodu nuditi prijateljsko roko za pomoč vsemu človeštvu, kar se pričakuje tudi od ostalih članov unije, Bivši holandski finančni minister Treub je stavil predlog, glasom katerega se pozivajo posamezne skupine, da delujejo na to, da se čimprej ukinjejo uvozne prepovedi za neobhodno potrebne predmete in živiljenske potrebščine, kakor tudi cene obleke, ki bi naj bile oprošcene vseh carinskih ovir. Predsednik nemškega državnega zbora Löbe je opozoril na to, da se morajo gledati predlogi za odpravo uvoznih prepovedi v državah s slabo valuto drugače kot v državah z močno valuto. Države s slabo valuto so prisiljene, prepovedati izvoz v svrhu oskrbe prebivalstva s kruhom. Brez ozdravitve velikega zla, brez olajšanja bremen, pod katerimi ječijo države s slabo valutou in brez dovoljenja posojil na dolgi rok, ki bi omogočila obnovovo, morajo ostati v teh državah vsi slični predlogi brez uspešni. Govornik stavi končno dodatni predlog, da se ustvari za države, ki trpijo na veliki brezenosti denarja, ali ki so obremenjene z reparacijami, prehodni štadij, za časa katerega se omeji, oziroma prepove uvoz luksuznega blaga v korist uvozu najpotrebnejših vsakdanjih predmetov. Na konferenci Jugoslavija in Čehoslovaška nista zastopani.

ITALIJA IN ALBANIJA.

V Rimu se vršijo med italijanskimi in albanskimi zastopniki pogajanja v svrhu trgovske pogodbe med Italijo in Albanijo.

MALA ANTANTA IN POLJSKA.

Na konferenci male antante in Poljske v Pragi je bilo sklenjeno, da bodo vse štiri države skupno nastopale na sejah Zveze narodov. Naglašali so se skupni interesi zlasti glede vprašanja Avstrije ter srednje Evrope.

RUSIJA.

Ruska sovjetska vlada je pred par dnevi povabila finsko vlado k udeležbi razorožitvene konference, ki se prične dne 5. septembra v Moskvi. Litvanska in Estonska sta že določili svoje deležne za konferenco. Moskovska vlada je povabila na konferenco tudi Rumunijo in Poljsko, ki je predlagala, naj se konferenca za toliko časa odgodi, dokler ne izreče Društvo narodov svojega mnenja o razorožitvenem vprašanju.

Naša zborovanja.

Shodi poslanca Žebota. Prihodnjo nedeljo, dne 3. septembra govori poslanec Žebot po rani maši v Jarenini. Poroča tudi poslanec Roškar. Dne 10. septembra govori poslanec Žebot dopoldne na velikem shodu na Brinjevi gori pri Konjicah.

Pobrežje pri Mariboru. V soboto, dne 26. avgusta zvečer smo se zbrali v lepem številu v dvorani gostilne Tončič k zborovanju Slovenske ljudske stranke. Predsedoval je shodu stavbenik gospod Sonnenwald. Govorila sta poslanec Žebot in tajnik Golob. Razum enega pjanega rdečkarja smo vsi živahnodobravali besedil govornikov. Na predlog gospoda Rebernika se je englasno izrekla zaupnica našim poslancem in SLS. Želimo več takih zborovanj.

Juršinci. Shod Kmtske zveze dne 20. avgusta je javno pokazal, da ljudstvo ne mara več goljufive samostojne. Poslanec Žebot nam je govoril o gospodarskem in političnem položaju. Z dokazi in živo besedo je razkrinkal izdajsko delovanje Samostojne in njenih poslancev. Tudi navzoči samostojne so obmolkni. Jerik se jim je zavezal. Govornik je zaklical: »Komur je ljubo sedanje razmerje, kdor odobrava slabo gospodarstvo sedanje vlade, vedno nove davke, razmere v vojaštvu, razmetavanje milijonov za Sokole, fašiste in Wranglovec, teptanje pravic Hrvatov in Slovencev, ta naj le ostane pri Samostojni!« Ta poziv je uplival kot mrzel curek na navzočo samostojne. Glavni tajnik Samostojne neki Brus, je uvidel sam, da z nami iz fare Sv. Lovrenca ni dobro črešnje zobati. Mi vsi — z malo izjemo — smo v taboru Kmtske zveze. Zborovalci smo izrekli poslancem naše stranko zahvalno in zaupanje, da nas tako krepko branijo. Shodu je dobro predsedoval naš odlični domaćin gospod Čuš.

Zborovanje v Šoštanju v nedeljo, dne 20. avgusta je bilo nepričakovano sijajno. Po rani službi božji se je pred kapelijo zbral nad 2000 oseb, katere so razni govorniki navduševali za prepotrebno misel, da se zgradi v Šoštanju Društveni dom. V prelepih besedah je za to misel navduševal bivši Šoštanjski kapelan, sedaj profesor dr. Medved v Mariboru. Poslušalce je naravnost očaral globoko zamišljen in elegantno prednašan govor mladeniča Jožeta Korena. Tudi ostali govorniki, kot Tine Hrastnik, predsednik Orla, mladenka Marica Jurc, mladenka Ana Golob ter gospod kapelan P. Gril so bili na svojem mestu ter dvignili navdušenje tisočere množice, ki se je razšla s trdnim sklepom, da Šoštanj mora dobiti zaželen Društveni dom.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Izpit za župnike so naredili sledeči duhovniki: Mirt Jozef, Konjice, Žmavc Jožef, Trbovlje, Pirc Andrej, Dobova, Simon Šimonč, Šmartno—Velenje in Kren Franc Laporje. Nastavljeni so sledeči novomašniki: Grančola Janez Braslovč, Karo Ante Šoštanj, Jeraj Franc Galicija, Presnik Jožef Sv. Marjeta pri Ptiju, Radanovič Anton Trbovlje in Zdolšek Alojzij Zalec; premeščeni so: Jastrobnik Venčeslav iz Šoštanja k Sv. Marku niže Ptuja, Pavlič Lojze od Sv. Marka v Videm, Gref Janez iz Šmartna pri Slovenjgradcu v Sent Ilj v Slov. goricih, Sajovic Jakob iz St. Ilja v Gornjo Radgonu, Slaje Emil iz Gornje Radgone v Majšpergu, Rakun Franc iz Majšperga v Pišece, Pirš Alojzij iz Žalca v Gornjigrad in Urlep Franc k Šmartnu pri Slovenjgradcu. Svoje mesto menjata: Bratkovič Anton k Sv. Rupertu v Slovenskih goricah, Klobasa Andrej k Sv. Antonu v Slovenskih goricah. K Sv. Jožefu pri Studencih pride kapucin p. Hinko Putrih; Kapucin p. Gregor Pašalič pride iz Celja v Varaždin.

Sedemdesetletnica delovanja misijonarjev delovaja misijonarjev pri Sv. Jožefu nad Celjem. 8. septembra je 70 let, od kar je nepozabni škof Slomšek poklical sinove sv. Vincencija Pavla k Sv. Jožefu nad Celjem, od koder so misijonarji svoje misijonsko delovanje razširili po celi Sloveniji. V proslavo te 70letnice bo na praznik Marijinega rojstva poleg jutranje službe božje ob 6., ob 10. uri slovesna služba božja s pridigo, po kateri bo darovanje okoli oltarja za nove zvonove. Naj bi se te slovesnosti udeležilo veliko pobožnih vernikov in prijateljev misijonske misli.

Volitev zavlačujejo. Vse ljudstvo si želi novih volitev za državni zbor, ali kakor se zove po srbsko »narodna skupščina«. Edino z volitvami je mogoče spremeniti sedanje vlado, ki tako skrajno slabo gospodari, da propadamo na vseh koncih in krajih. Vse je nezadovoljno, nihče ne more izhajati: ne kmet, ne uradnik, ne železničar, ne delavec. Vlada ima milijone za liberalne Sokole, za Wranglovec, za faštiste, a za trpeče nima novca. Davki in druga bremena so vedno večja, valuta pada, draginja raste, sosedji nas sovražijo, ugled države pod sedajo vlado pada na vseh koncih in krajih. Celo naš vladar želi, da se sedanjem sestavom vlade spremeni in da se razpišejo nove volitve. A družba Pašič, Pribičevič, Pucelj ne mara volitev v državnem zboru. Baje nameravajo že zopet podaljšati veljavnost sedanjega parlamenta za 1 ali 2 leti. Tako se je izrazil Pašič, tako se hvalijo samostojni poslanci. Zakaj za-

vlačujejo nove volitve? Ker vedo, da bo pri teh volitvah odklenkalo samostojnim in demokratom ter bo konec basanja milijonov in stolisočakov iz vladnih kas. — Urek si še ni popolnoma dogradil poslopj, Mermolja še hoče nakupiti več gospodarskih gruntov, Pucelj še naprej prodajati nemške vole, Žerjav iz svinca kovati milijone, zategadelj čakajo in čakajo z volitvami. Ti narod pa le trpi, stradaj in plačuje! Kdor ni slep, naj spregleda!

Demokrati se hlinijo delavcem. Liberalni advokati in verižniki bi še vedno radi igrali ulogo jeroba nad našim ubogim narodom. Ker kmet noče več iti z njimi in njihovo samostojno, obrtniki jim obračajo hrbet, ravnotako tudi uradnik, so se vrgli liberalci na delavce. V Ljubljani so si ustanovili »Samostojno strokovno delavsko unijo«. To »Unijo« vodi neki Zupanc. Ta človek, ki je plačan od Žerjava in njegovih, na nečeden način pridobljenih milijonov, piše pisma posameznim osebam. Vabi jih, naj pristopijo k »Uniji«. Obljublja jim raj na zemlji. Delavci! Ne nasedite na limanice, ki so vam nastavljene od kapitalističnih demokratičnih vampirjev. Ali niso demokrati že dovolj nesrečne prisnesli v našo državo? Delavci! Organizirajte se v kršč. Jugoslovanski strokovni zvezi, ki ima svoj sedež v Ljubljani, a organizacije v vseh večjih krajih.

Ne upajo si več na svetlo. Samostojna kmetijska stranka je zgubila med ljudstvom še tisto trohico zavpanja, ki ga je imela. Ne upa si več priejeti javnih shodov. V Kozjem, St. Lenartu in drugih krajih so naši ljudje nagnali Pucelja, Mermolja in njegove agentne. Za nedeljo, 27. avgusta je znani Mermolja napovedal »veliko zborovanje za staro pravdo« v Jarenini. Ljudstvo je bilo pripravljeno, da se udeleži shoda in da po svoje izrazi »zaupanje« Mermolji. Hotelo je izreči svojo sodbo nad stranko, ki nas v Beogradu prodaja srbijskim centralistom. Mermolja je videl in slišal dovolj. In korajni debeluhi iz Vertojbe je zbežal s šestimi »zvestimi« med ozke štiri stene bajte liberalnega učitelja Skrbinščeka. Na trgu pred cerkvijo je čakalo na stotine ljudstva. Pozivalo se je Mermoljo: »Položi račun, izdajica! Glej ga zajca, kako beži! Sam sebi je pomagal na noge, a nas je izročil onim, ki nas gulijo do kože! Zakaj se Mermolja boji ljudske sodbe? Prej si nam obeta, da nam Samostojna zniža davke, zniža vojaštvu, odpravi draginjo. Daj račun!« In Mermolja je za zastrtim oknom poslušal, kako ljudstvo izreka odsobbo nad svojim zapljivcem. — Zaupnega zborovanja se je udeležilo tudi nekaj naših. Mermolja se je tresel kot šiba na vodi. Tožil je o črni nehvaležnosti in se je mestoma tako razvnel, da se je kar penil. Njegove besede so bile same grožnje. Tako je končala slava samostojnega derviša iz Vertojbe v Jarenini.

Drofenik zakaj molči? Skoro vsi slovenski listi očitajo poslancev Samostojne kmetijske stranke Drofenigu, da je pisal vladni pisma, in sam osebno interveniral, naj se Schulvereinu in Südmarki vrnejo posestva, katera je vlada leta 1919 in 1920 prodala Slovencem. Najbolj so tu prizadete šolske občine. Nad 40 slovenskih šolskih občin bi po Drofenigovi zahtevi moralno vrniti nemškemu Schulvereinu šolske stavbe. To se ne sme zgoditi, in se tudi ne bo zgodilo. O tem smo uverjeni. Kajti škandal nad vse škandale bi bil, če bi sodnija in vlada šla nemškutarski griži, kakor je Drofenig, so na lim. Nam je znano, kaj je pisal Drofenig središču, kako je interveniral za germanizatorično Südmarko in Schulverein. Vemo tudi, zakaj je to storil. O tem še bomo govorili. A pribijemo, da Drofenig na vse očitke, ki so težki, ne upa odgovarjati. Drofenigova stará nemčurska narava zopet sili na dan. Da ga ni sram tega nizkotnega čina!

Obmejni promet. Te dni je mešana komisija jugoslovanskih in nemškoavstrijskih delegatov od Rădgoane do St. Ilja pregledovala točke, kjer se določi prehod čez Muro za malo obmejni promet in za dovoz na mline in žage. Komisijske obhoda sta se udeležila tudi naša poslanca Roškar in Žebot. Zahtevala sta, da se mora na vseh točkah, kjer obstoji brodovi ali mostovi, ozir. se da Mura prekorači v čolnu, dovoliti prehod in prevoz blaga. Oba poslanca sta tudi protestirala proti temu, da se cariniki na prehodnih točkah ne držijo predpisov, kakor so določeni v zakonu o malem obmejnem prometu. Tudi one male količine blaga, ki so carine prosté, srbijanski cariniki zacarinijo. O poteku komisije bomo poročali v prih. številki podrobnejše. Prihodnji teden bo obhodila komisija črto od St. Ilja do Sv. Duha na Ostrem vrhu. Ljudstvo naj se zbere in pove komisiji svoje želje.

Obrtniki v Obrtno zvezo. Krščansko misleči obrtniki ke in trgovce vabimo, da se organizirajo v Obrtni zvezi, ki ima svoj sedež v Ljubljani. V mestu Maribor steje podružnica Obrtne zveze že več sto članov. Dne 17. septembra bo ob priliki obrtne razstave velik shod krščansko mislečih obrtnikov in trgovcev v Mariboru. Na shod pridejo trije naši poslanci in govorniki iz Ljubljane. Uredite svoj obisk mariborske obrtne razstave tako, da se boste 17. septembra lahko udeležili obrtnega shoda v Mariboru. Podrobnosti še objavimo. Tadan napravimo načrt za organizacijo Obrtne zveze po vseh okrajih. Krščansko misleči obrtniki na plan!

Zahvala pripravljalnega odbora za katoliški shod v Slov. Bistrici. Pripravljalni odbor za katoliški shod v Slov. Bistrici se čuti dolžnega, da se zahvali v prvi vrsti gg. Fr. Juhart in Koflerju, ki sta podarila les za oltar in govorniški oder, mizarskemu mojstru Srimšek, za brezplačno zgradbo oltarja, odra in darovani les, g. stavbenemu mojstru Stupanu za nadzorovalno delo, g. slikarskemu mojstru Vrečku za napise, g. A. Rumež, Hinku

ki so pod vodstvom g. vikarja Strmšeka požrtvovalno okinale zborovalni prostor, gospodu organistu in pevskemu zboru in vsem onim, ki so na ta ali oni način prispevali ter pripomogli k sijajnosti slovenjbistiškega katoliškega shoda. Bog plačaj in hvala lepa!

Kmetijska družba — institucija Samostojne kmetijske stranke? Odkar so v Kmetijski družbi zavladali Pirc, Lah, Škalicky e tutti quanti, je postala ta gospodarska institucija pokorno orodje samostojnih prvakov. Prišlo je že tako daleč, da med tajništvo SKS in pisarno Kmetijske družbe ni sploh nobene razlike več. Te dni je tajništvo SKS v Ljubljani razposlalo svojim agitatorjem izkaznice za znižano vožnjo na Bled, kjer bodo SKSarji obhajali tzv. «Kmetijski praznik». Izkaznice je izdala Kmetijska družba. Podpisana sta Gustav Pirc in inž. Rado Lah. Opromljenje so s štambiljko Kmet. družbe. Mi vemo, da se bo na Bledu vršila živinorejska razstava. Dobro. Zakaj se pa vrši istočasno politični stabor? Samostojne Kmečke stranke? To je politična lopovščina, kakršne so zmožni samo Pirc, Lah et consortes. Tem izkaznicam so namreč priložili položnice, glaseče se na Samostojno kmetijsko stranko, Ljubljana. Da bodo naši čitatelji še bolj informirani, objavljamo vsebino priložene okrožnice; okrožnica se glasi: «Cenjeni tovariši! z ozirom na velike tiskarniške stroške za izkaznice in drugo, smo se odločili letos, da plača vsak udeleženec živinorejske razstave, konske dirke in tabora na Bledu po 1 dinar za izkaznico. Ves nabran denar za izkaznice je poslati na upravo po priloženi položnici. Ta slučaj, da vam izkaznice ostanejo, jih sprejmemo nazaj. Uplivajte na vaše sovaščane z vsemi močmi, da bode udeležba na Bledu dne 8. septembra čim veličastnejša. V boju za staro Pravdo! — Tu je pač vsak komentator od več! Odbornike SLS v centralnem odboru Kmetijske družbe pozivamo, da pokličejo predsednika in tajnika v prvi vrsti na točen odgovor.

V vasi Strmec na Hrvatskem je spomladis ugleden kmet radičevci kričal po selu semintja: «Zivijo Radič», proč s financarji in žandarji. Še tisto noč so mu zlikovci odnesli vso koruž iz koruznjaka. Kmet se pelja takoj k žandarjem to zatožiti. Orožniki so prišli in poiskali tate, jih pošteno nabatinali in zaprli. Drugi dan pa je drugi kmet, ki ni Radičeve stranke, kričal po selu: «E Radič nima prav, žandarje trebamo, a Radiča ne trebamo.»

V pomoč ubogim pogorelcem. Ni ga večjega revezza, nego je posestnik, ki mu je požar uničil poslopja in premičnino. Letošnje leto je bilo na Slovenskem mnogo požarov. Pozivamo naše ljudi, posebno premožnejše, da podpirajo pogorelce na vse načine: z denarjem, vožnjami, lesom, peskom, kamenjem in delom. Nabirajte darove med seboj za te nesrečne. Zavarovalne svote so navadno tako nizke, da si zavarovalec, koji dobi zavarovalnino, še strehe ne more nabaviti. V tej dobrodelni akciji ne smete poznavati ne strankarstva, ne sovraštva ali sličnih predsdokov, ampak kdor je v nesreči, wsakemu je treba pomagati in sicer takoj. Kdor brzo da, dvakrat da. Jesen se bliža, hiteti morajo pogorelci s stavbo novih poslopij. Somišljeniki, na pomoč pomoči potrebnim!

Umrl je v Krčevini pri Mariboru prejšnjo sredo g. Janez Polak, bivši gostilničar v Št. Iiju. Star je bil 72 let. Rajni je bil spoštovan daleč na okoli. Kot rojen saljivec, je znal vsakogar spraviti v dobro voljo. Bil je velik dobrotnik revezev, cerkve in ubogih šolskih otrok. Dasiravno je bil gostilničar, je bil zvest katoličan. Na «Slov. Gospodarja» je bil naročen nad 30 let. Pogreb na Pobrežje bil dne 25. avgusta. Slovo mu je govoril prijatelj župnik Evald Vračko. Svetila mu nebeska luč.

Poročena sta bila v Murski Soboti tamšnji priljubljeni orožniški narednik Josip Rues, doma iz Jarenine z mladenko Marjetko Zver iz Murske Sobe. Novoporočencema obilo blagoslova božjega.

Romanje k Materi božji sv. gorski. V dnevnih od 5. septembra do 8. septembra se bo vršila na Sv. gorah v župniji sv. Peter pod Sv. gorami tridnevna v čast M. B. sv. gorski. V duhovnem oziru bo romarjem kakor vsako leto, tudi letos v vsem ustrezeno. Le žal, da jih še vedno ne more pozdravljati prejšnje mogočno in slovensko zvonjenje, ker je tudi to svetisce moralno oddati dva zvona. Cerkveno predstojništvo močno želi to izgubo nadomestiti z naročitvijo dveh novih zvonov. Zato iskreno prosi vse častilce M. B. sv. gorske, posebno pa letošnje romarje in njih voditelje, da zbirajo v svojem kraju v ta nujni namen. Prvi dar so prinesli romarji od Sv. Lovrenca na Dravskem polju v znesku 4000 kron. M. B. sv. gorska naj vsem dobrotnikom stotero povrne.

Državna realna gimnazija v Ptaju. Dne 11. septembra ob 8. uri: ponavljalni in naknadni izpit, eventuelni sprejemni izpit za II. do VIII. razred. Dne 12. septembra ob 8. uri: sprejemni izpit za I. razred. Prijave s krstnim listom in izpričevalom za vstop v srednjo šolo dne 11. septembra od 9. do 11. ure v ravnateljski pisarni ali prej po pošti. Deklic sme biti samo 20 odstotkov vseh sprejetih. Dne 13. septembra od 10. do 11. ure: sprejem starih dijakov in prijava novih diakov, vsak v svojem razredu. Dne 14. septembra ob 8. uri: služba božja, zbirališče v razredih, po maši vrnitve v gimnazijo, objava urnika, discipl. reda. Dne 15. septembra ob 8. uri: začetek rednega pouka. — Ravnatljstvo.

Dekliška zveza v Gornji Radgoni obhaja v nedeljo, dne 10. septembra slovesnost prireditve presv. Srcu Jezusovemu. S cerkveno svečanostjo, ki se začne ob 9. uri, je zvezana slavnostna akademija, ki jo prirede gornjeradgonska dekleta popoldne po večernicah v posojilnični dvorani. Uprizori se igra «Zmaga na sv. Zakramenta». Pride mladinski organizator vč. g. župnik Gomilšek. Dekleta domače župnije in vseh sosednjih, udeležite se te prireditve! Posebno iskreno so vabljene dekliške zvezze z Murskega polja in Slovenskih goric.

Zaplenjeno orožje se vrne. Poveljstvo Dravske divizije razglasja, da se bo orožje, ki je bilo ljudjem svojčas odvzeto, zopet vrnilo in sicer pod sledičimi pogoji: Ako so lastniki orožja naši državljanji, ako so imeli začasa zaplembe pravilni orožni list in ako imajo še tudi sedaj orožni list ali ga pa lahko dobijo. Lastniki zaplenjenega orožja se naj zglasijo najkasneje do 13. septembra pri majorju Nestu v vojašnici kralja Aleksandra v Melju Maribor. Tukaj se jim vrne zaplenjeno orožje ako dokažejo svojo lastniško pravico.

Vodstvo prostov. požarne brambe v Studencih uljudno prosi vse podpornike in dobrotnike, da bi pripomogli pri zidanju potrebne kolibe za shranjevanje brizgalnice in drugega gasilnega orodja. Gospod Henrik in gospa roza Mulec sta nam prepustila preplačeno grádbeni prostor; gospod Reizer v Pekrah so nam obljudili opeko, kamenje in les. Ker pa je dandanes gradbeni material in delo neznosno drag, prosi vodstvo pomoči in podpore. — Vodstvo.

Kaplana stražijo — tatoi pa nemoteno kradejo. Od Sv. Petra pod Sv. gorami nam pišejo: Naša sicer vrla in priljubljena žandarmerija je dobila od politične oblasti strog nalog, da pazi na vsako najmanjšo kretnjo priljubljenega Šentpeterskega kaplana. Dolžijo ga namreč protidržavnosti, ker je pral in žehal ministra Puclja na slabostnem ponosrečnem shodu v Kozjem. Med tem ko čuva oko postave nedolžnega g. kaplana, pa kradejo in ropajo razni zlikovci po okoliš Šentpeterskega žandarmerijskega okrožja. Vsa žandarska pažnja je osredotočena na enega — nedolžnega Puceljnovega nasprotnika in to priliko porablja razni uzmoviči, da kradejo in ropajo po okolici. Torej en uspeh je le rodila Puceljeva kozjanska polomija.

Hercegovini in Črnigori preti glad. Vsi narodni poslanci so prejeli od hercegovinskega prebivalstva poziv, naj se nemudoma prepričajo o nevarnosti gladu v Hercegovini in Črnigori. Žita v Hercegovini so bila radi suše uničena. pridelek tobaka in grozdja ne bo daleko tako velik kot druga leta, Koruze pa sploh ne bo prav nič. Narod poziva narodne poslance, da si ogledajo pravocasno, kako izgleda po Hercegovini in da opozorijo merodajne oblasti na opasnost lakote. V Hercegovini že niso imeli dva meseca niso imeli nič dežja. Ječmena je obrodilo mesto 10 kvintalov, samo 3—4, grozdje mesto pričakovanih 20 samo 4—5, tobaka mesto 3 kvintale samo 30 kg, o koruzi pa sploh ni govora. Nevarnost gladu grozi ljudem in živini. Lansko leto je potrebovala Hercegovina v odpomoči 100 vagonov samo koruze, a letos bi jih moralob dobiti najmanj 500 vagonov. Kakor v Hercegovini, izgleda tudi v Črnigori, kjer je pšenica slabo obrodila, koruzo je upropstila suša, sadja ni. Glad bo gost letošnjo zimo tudi v Črnigori.

Velikanski požar je izbruhnil pri Sv. Trojici v Halozah v cerkvenem poslopju. Vzrok požara uganka. Goreti je začelo v jabolki na stolpu, ki je bil 45 m visok. Najbrž je udarila strela pred par dnevi, in tlelo je dalje, dokler ni izbruhnil končno požar. V nevarnosti je bila cerkev, župnišče in vse okoli stoeče hiše. Le prisotnosti duha nekaterih in pa velikanska požrtvovalnost blagih trojčanov se je posrečilo brez požarne brambe rešiti cerkev, župnišče in vse ostalo. Škode okoli pol milijona kron. Zavarovalnina znaša 10.000 kron.

Požar je vsled velike suše popolnoma upepelil vas Kučovo pri Požegi. Ogenj je uničil vse zaloge žita in drugih živiljenskih potrebsčin. Požar je nastal vsled nepazljivosti nekega vaščana.

Požar na Zrkovski cesti pri Mariboru. Dne 25. avgusta je izbruhnil požar pri posestniku Križbanerju na Zrkovski cesti v Pobrežju pri Mariboru. Ogenj je upepelil celotno gospodarsko poslopje, v katerem so bili shranjeni vsi letošnji poljski pridelki in krma za živino. Rešili so s težavo samo živino. Ogenj ste gasili mariborska in pobrežka požar na brambra.

Mrtvo truplo v reki Drini so našli te dni pastirji, ki so tamkaj pasli živino. Orožništvo je dognalo, da je bil mrtvec, ki je imel okrog vrata zadrgnjen pas, nek Vid Jovanovič pri Skočice pri Zvorniku. Umorila sta ga njegova žena in njegov brat zaradi nekega nedovoljenega ljubavnega razmerja. Oba sta že priznala zločin.

Tatovi na delu. Na železniški progi pri Zidanem mostu je nek tak ukradel med vožnjo Alojziju Černe iz Goriškega 10.000 lir in 7000 K, skupaj okrog 150.000 kron na našem denarju. V invalidskem domu v Ljubljani je pa bilo dvema invalidoma ukradeno dve obleki in 1 par protezničnih čevljev. Ker sta okradena zelo pohabljeni in revni, prosita usmiljene ljudi za podporo, ki se naj pošlje na pisarno Invalidskega doma v Ljubljani, Šentpeterska vojašnica.

Konec se je približal poletja in treba se bo priskrbeti s toplo jesensko in zimsko obleko; to in vse drugo modno in manufakturno blago se dobiva po najnižjih cenah pri že vsem dobro znani solidni tvrdki Franc Mastek, Maribor, Glavni trg 16, v največji izberi iz prvovrstnih tovaren. Kdor kupi enkrat, bo še vedno rad kril tam vse svoje potrebsčine.

Jakob Čmak, pogorelec iz Preserjev pri Braslovčah se tem potom najtopleje zahvaljuje vsem faranom in sosednim občinam za vse naklonjene darove. Zahvala zdravniku dr. Červinku, ki je prihitel na kraj nesreče ter obvaroval nesrečenca, nadalje č. g. dekanu za obilne dobreote, ki jih je naklonil pogorelcu, končno iskrena zahvala sorodnikom za izdatno podporo z lesom in vožnjo. Bog povrni stoter!

Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Na pogrebu gospoda Antonia Trstenjaka v Ivanjicah se je nabralo za Dijaško kuhinjo v Mariboru K 642.—. Prisrčna hvala!

Jesus blagoslovil nas! Zbral Fr. Spindler. 20 blagoslovnih pesmi, tri pesmi pred pridigo ter po ena božična in pesna. Priprsto spremljevanje v četveroglasnem stavku, — Cena brez poštine 5 dinarjev. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Gospodarstvo.

Josip Blaževič:

O VINSKI POSODI IN NAČINU PRIPRAVLJANJA.

Le par tednov še nas loči od trgatve, ki je eden najprazničnejših in najpomembnejših dnevov v življenju našega vinogradnika. Istočasno pa, ko se vinogradnik veseli trgatve, posebno, če je tak obilna in lepa, kakor se kaže letos, ga napolnjuje s skrbjo, ker mu nalaga odgovorna in naporna dela, kakor n. pr. pripravo vinske posode.

Dalekosežen je vpliv vinske posode na razvoj in kakovost vina. Od nje je odvisno, ali bo doseglo ravnanje z vinom zaželeni uspeh, to je, ali bo doseglo vino tisto svoje popolnosti, katero bi naj doseglo po sorti, letniku in legi, ali pa bo obratno, vino pokvarjeno na okusu in duhu in bo vsled tega trpelo na svoji vrednosti.

Okus po plesnobi je v tem oziru pogosta prikazen,

ki je posebno že radi tega neprjetna, ker nas izvane redno moti pri uživanju vina tako na okusu, kakor na duhu. Razum tega pa je ta napaka zato tako dalekosežnega pomena, ker se dostikrat ne da popolnoma odstraniti s še tako vestnim ravnanjem.

Nečisti in zanemarjeni sodi so večkrat izvir različnim vinskim boleznim. Cikanje in zavrenje vina spada do k tem, kajih nadaljnji razvoj povzroča kalnost vina in prepogostokrat povzroči, da se vino, ki je bilo brez vsake hibe, ne da prodati ali pa je celo brez vrednosti.

Hočem zato na priprasti in kolikor mogoče razumljiv način povedati vse, kar je treba znati vinogradniku za pravilno ravnanje z vinsko posodo.

Najboljša posoda je iz hrastovega lesa in ima za razvoj vina prednosti pred posodo iz drugih vrst lesa. Sodi iz mecesnovtega lesa na primer niso tako trpežni, kakor hrastovi in dajo vrhutega vinu več ali manj okus po smoli.

Pa tudi hrastov les ni vsak enako dober. Les iz naglo rastočega hrasta je premalo gost in zato izpušča vino bolj, nego mu je koristno, večkrat pa celo premočava doge. Zato je samo les iz počasi rastočega hrasta za izdelovanje dobre in trpežne vinske posode edino priporočljiv.

Vpoštevati se mora dalje, da sodi, ki so vtaborjeni ne trijpo toliko, kakor oni, katere rabimo za razpolaganje vina; slednji morajo biti z ozirom na to dejstvo močnejše napravljeni. Zlasti mora biti piljkina dobre debeljša in močnejša, da se pri valjanju in kotanju polnih sodov ne zlomi. Piljka (vena) naj ne bo prevelika in vedno okrogla, ker le tako se da dobro zabit. To pa dosežemo le s piljko iz čvrstega lesa, kako na primer akacievega, čepljevega ali hrastovega; biti mora tako dolga, da sega do ene tretjine ali celo do polovice svoje dolnosti v sod.

Iz čvrstega lesa naj bo piljka vsled tega, ker je neprimerno bolj trpežna, nego so piljke iz mehkega lesa, razum tega se pa piljke iz mehkega lesa navlečajo postane tako mokre in končno plesnjive in kisile in zunanj strani ter je vsled tega podana vedno nevarnost, da se vino okuži.

Sega pa naj piljka vsled tega v sod, da je v stiku z vino, vsled česar ostane vlažna, se dobro stisne z vodo in jo neprodirno zamaši. Kratke, samo v veličini tričetrt piljke se sušijo, vsled tega se piljke iz mehkega lesa navlečajo postane tako mokre in končno plesnjive in kisile in zunanj strani ter je vsled tega podana vedno nevarnost, da se vino okuži.

Steklenih piljk ne moremo priporočati, ker se prepogostokrat pripeta, da se pri odmašenju ali zamašenju zlomijo in pada steklo v vino, dasiravno mašijo sodobno, zlasti, ako imajo gumijev obroček.

Nikdar pa se naj piljki, ki slabo mašijo ali imajo drugo napako, ne ovija s platenom, ker učinkuje platenko, ako pride v dotik z vinom, kakor stenj v steklenki, to je, vleče neprestano vino na se, je vsled tega vedno mokro, poplesni in skisa ter tvori tako nepravilno nevarnost za vino. Nič boljši od platen ni pogodno, zlasti, ako imajo gumijev obroček.

Nikdar pa se naj piljki, ki slabo mašijo ali imajo drugo napako, ne ovija s platenom, ker učinkuje platenko, ako pride v dotik z vinom, kakor stenj v steklenki, to je, vleče neprestano vino na se, je vsled tega vedno mokro, poplesni in skisa ter tvori tako nepravilno nevarnost za vino. Nič boljši od platen ni pogodno, zlasti, ako imajo gumijev obroček.

Vse to velja tudi za čep soda. Predno nove piljke in čepe porabimo, jih pripravimo na ta način, da jih poparimo s kropom, kateremu pridemo 2 odstotka sodi in jih nato izluguemo po trikrat v čisti mrzli vodi, ki jo menjammo vsaki četrti dan. Piljke, ki jih ne rabimo, moramo shraniti

sto, mrzlo vodo, ki je pustimo 4—6 dni v sodu. To moramo storiti iz previdnosti, da se prepričamo, ali smo s soparjenjem odstranili v resnici vse one snovi iz lesa, ki bi škodovale vinskemu moštu ali vinu. Ako je voda, ko jo po štirih ali šestih dneh izpustimo, čista in brez okusa, je sod pripravljen. Ima po voda tudi najmanjši okus ali duh po lesu, ali ako seje skalila, moramo sod vnovič napolnit z vodo, ki jo pustimo ravno tako dolgo v sodu, kakor prvo. Pustiti vodo dalje časa v sodu, ko štiri do šest dni, meneč doseči s tem popolnejši učinek, odločno odsvetujem, ker bi se lahko razvil v vodi zoper duh.

(Dalje prihodnjič).

Jesihavost sadjeveca in vina. Ta bolezen napada naš sadjevec in vino tako pogosto, da pač ne bo nepotrebno, **ako obširneje spregovorimo**, kaj ta bolezen povzroča in kako se je ubranimo. Ravno v tem času se pri napravi sadjevca in trgatvi greši največ in povzroča poznejši nastop te bolezni. Ocenata glivica (*Mycoderma aceti*) je gliva cepljivka, t. j. množi se s cepljenjem posameznih glivic na več delov. Jesihavost povzroča s tem, da presnije alkohol v ocetno kislino. Neobhodno potrebno je pa za razvoj zračni kisik in topota. Tam, kjer teh dveh pogojev ni, se ona ne more razviti. Ako iz tropin napravljamo ocet, pustimo tropine namočene tako, da plivajo na neje zrak in topota. Čim več je od teh dveh faktorjev tedaj na razpolago, tem preje se napravi ocet. Pri močnejših vinih oziroma pri žganju, kjer je preveč alkohola, tam jesihova gliva ne more živeti, zato so tej bolezni podvržena bolj slabša vina in posebno sadjevec. Da se tej bolezni ubranimo, je potrebna skrajna snažnost pri napravi vsake pijače. Vasko orodje, vsak stroj se mora po uporabi takoj dobro izmesti, ako nočemo, da nam tanka plast tekočine na orodju itd., ki je izpostavljena zraku, ne postane kmalu ocet. Ocenete glive se na neumitem orodju, prešah itd. grozovito razmnožijo in prenesajo v pijačo. Ako smo imeli pijačo v dobro zapolnjem in snažno umitem sodu, dostikrat te glivice vsled tega, ker jim primanjkuje zraka, ne morejo več delovati. Kakor hitro pa je sod napol prazen, začnejo svoj posel in končno imamo proti koncu najbolj fin ocet. Pri sadjevcu premogokrat povzroča, posebno tam, kjer je priprava tega nesnažna ali počasna, dodatek vode jesihavost. Skoz dodatek vode se je zmanjšal procentni del alkohola, sadjevec je slabši in bolj dostopen delovanju glivic. Ubraniti tej bolezni zamoremo se samo s pomočjo snažnosti in naglega dela pri preši. Popraviti že jesihovo pijačo s tem, da se zmeša z drugo, manj kislo, bi bilo priporočati samo tedaj, ako jo moremo naglo porabiti, drugače bo postalo vse skupaj jesih. Dodatek do 5 gr natrijevega lisulfita na 1 hl, vsaj za nekaj časa ustavi delovanje glivic. Tudi pretočenje v močno žveplan sod je dobro. Ozdraviti se bolezen več ne da. Popolnoma se ustavi s pasteriziranjem, t. j. s segrevanjem na 60—70 stop. C, kar se pa more napraviti samo potom posebnih aparativ. Pri tej vročini glive poginejo. Jesihavost je bolezen, ki se ozdaviti ne da, temveč je možno, da 'se' ta bolezen ustavi. Vinogradniki in sadjarji upoštevajte, da je prvi predpogoj umnega kletarstva: snažnost vseh posod in vsega orodja. S snago se jesihavosti izognemo popolnoma.

Kako bo šla letos trgovina s sadjem? Rano sadje ima slabo ceno, ker ni odjemalcev, blaga pa je po vseh delih države v obilici. Osobito bogato so obrodile slike. Nemško-avstrijski in nemški trg je za naše sadje nedostopen, ker je valuta v teh državah padla tako nizko, da ne morejo kupovati Nemci sadja. Vsled tega je najboljše, ako ljudje slike kolikor mogoče mnogo posušijo. Suhe slike imajo lepo ceno. Ze sedaj se oglašajo kupci iz nordijskih pokrajin za suhe slike. Za pozno sadje bo mnogo kupec v sicer iz Anglije, Italije, Holandije, Češke in Svice. Le škoda, da je trgovina v rokah posameznikov in bank.

Sadna razstava v Celju. Nova grupacija držav po svetovni vojni zahteva z brezobzirno doslednostjo nove orientacije v pogledu naše sadne trgovine. Z brezprimerno vztrajnostjo in žilavostjo zasedejo sosedje v inozemstvu samo en cilj: Kako pridobiti za svoje sadje častno in trajno pozicijo na svetovnem trgu, kako zvišati domačo produkcijo ter postati neodvisni od sosedov. Tudi naše sadjarje čakajo težki boji in velike naloge. Vreči se moramo nemudoma na delo, da izvojujemo pristih v tekmovalni borbi ter zasiguramo našemu sadju ono mesto na svetovnem trgu, katero mu pripada. Kot prvi korak k temu velikemu cilju naj bo sadna razstava za Slovenijo, ki se vrši od 8. do vključljivo 15. oktobra t. l. v Narodnem domu v Celju. Ta razstava naj pokaže širši javnosti, osobito pa sadnim trgovcem tu in inozemstvu, kaj premoremo, prepriča jih naj o izborni, že ponovno na svetovnih razstavah z najvišjimi priznanji odlikovani, neprekosljivi kakovosti našega sadja. Ona naj bo živa knjiga, iz koje bo posnel naš producent — sadjar, katerih smernic se bo moral držati v bodoče, da doseže najvišji čisti donos in gospodarski uspeh v svojem sadjarstvu. Ker je samo še mesec dni časa, je treba brez odlašanja na delo. Pokažimo, da znamo tudi v tej kratki dobi nekaj ustvariti! Vsakdo, ki se želi udeležiti sadne razstave, se naj obrne nemudoma na uredništvo «Slov. Sadjarja». Ljubljana, da se mu dostavi program in prijavnica za razstavo. Vse podrobne podatke bo lahko posnel iz razstavnega programa.

Tecaj za konserviranje sadja in zelenjave se vrši dne 18., 19. in 20. septembra na drž. vinarski in sadjarški soli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 9.—12. in od 14.—17. ure dnevno. Zanimanci in zanimanke naj prijavijo svojo udeležbo potom dopisnice najpozneje do 16. septembra ravnateljstvu zavoda.

Enodnevni tecaj za obiranje, spravljanje in shranjevanje sadja se vrši dne 14. septembra t. l. na drž. vinarski in sadjarski soli v Mariboru. Pouk, ki je brezplačen, se vrši teoretično in praktično od 9.—12. in od 14.—17. ure. — Vspričo letosnjene ugodne sadne letine je največjega pomena, da se bogati sadni pridelek primerno spravi, shrani in vnovči. Na omenjenem tecaju se nudi vsakomur najlepša prilika, pridobiti si ono temeljno znanje, brez katerega je vsak uspeh v sad-

jarstvu izključen. Podala se bodo tudi važna navodila z ozirom na sadno prodajo. Zanimanci obojega spola naj prijavijo svojo udeležbo z dopisnico najpozneje do 10. septembra ravnateljstvu vinarske in sadarske šole v Mariboru.

O POMEMU MARIBORSKE OBRTNE RAZSTAVE.

Vsestransko važnega pomena za našega kmeta ter vinogradnika so naše obrtne razstave, ki se prirejajo vsako leto po naših mestih. V našem obmejnem Mariboru bodo letos priredili obrtniki veliko obrtno razstavo, ki bo odprta občinstvu od 8. do 17. septembra t. l. Ta razstava bo v velikem obsegu, važna, podučna ter pomenljiva, da si jo ogledajo vsi sloji našega naroda — posebno pa še poljedelci in vinogradniki. Za našega kmetovalca bo podučna razstava: poljedelski strojev, orodja, sadnih mlinovalit. Za naše vinogradnike in sadjarje pa bo letošnja mariborska obrtna razstava še posebna zanimivost, ker bo na njej razstavljenova stiskalnica (preša), ki je izum gospodarskega dopisnika našega lista in bivšega oskrbnika posestev in vinogradov Štajerske hranilnice v Podlehniku. — Stiskalnica je urejena tako, da stiska neprestano (kontinuirlich) s poljubno težo od 10—100.000 kilogramov. — Doslej je bila v rabi domača stiskalnica na vzvod. Ta stiskalnica je, vsled marsikaterih prednosti, uspešno klubovala raznim novotrijam, ki se niso mogle udomačiti. Bistvo njene posebne uporabnosti obstaja: 1. v vzvodu, 2. pa v prostu viseči obremenitvi «drevesa», ki učinkuje s pomočjo listne teže v dvojnem oziru: elastično (gibčno) in neprestano. Ta stiskalnica (domača preša) na vzvod pa ima samo eno hib: za njeno zgradbo je treba veliko lesa in veliko prostora.

Gospod Rudl je prednosti stare stiskalnice uporabil z velikim uspehom v novem sestavu svojega izuma. Stiskalnica g. Rudla je v svojem bistvu še bolj elastična, nego stara preša, hkrati pa deluje s pomnoženo silo, ne da bi rabila toliko prostora, kakor njena prednica. Možnos trpitka je odvisna od poljubne vpostavitve vzvoda. Morebitna popravila lahko izvrši vsak tesar. V tej okolnosti leži brez dvoma največja prednost Rudlove stiskalnice. Pri drugih, zlasti železnih konstrukcijah, mora popravljati mehanik, dočim pri novi stiskalnici ni potrebno. V ostalem pa si naj ogleda vsakdo, ki se za stvar zanima, to stiskalnico na obrtni razstavi, kjer bo interesentom pod posebno streho na vpogled.

NEVARNOST, DA NE BO SOLI!

Sedanja vlada v Beogradu, v kateri sedijo demokrati in slovenski samostojnež mesar Pucelj, je kuhinjsko sol dala pod monopol, kakor tobak. To se pravi, samo vlada, oziroma od vlade pooblaščeni trgovci smejo tržiti in prodajati sol na veliko. Nasledek tega: Sol se je takoj silovito podražila in izginila. Predno se je uvedel monopol na sol, smo dobili fino kuhinjsko belo sol iz Nemčije po 5—7 K kg. A danes moramo plačati za grobo, z vsakovrstnim smetjem pomešano morsko sol 15—16 K. Advokat in demokratski poslanec dr. Kukovec je dosegel, da je v Mariboru dobil pravico edini trgovati s soljo veletržec Tonejc. Drugi nihče ne sme naročevati ali uvažati kuhinjske soli. Tonejc bi moral imeti za Slov. Štajer v zalogi stalne 32 vagonov soli. Tako se glasi postavna določba. A ker Tonejc nima dovolj kapitala, nima v zalogi ne enega vagona soli. — Trgovci na deželi, n. pr. oni iz daljnega Prekmurja, Prlekije, Dravske in Mežiške doline so danes brez soli. Sol bo postala v par tednih velika redkost, kakor žafan. Monopolna uprava ne dovoli, da bi slovenski trgovci smeli uvažati fino in zdravo rudniško sol iz Nemčije ali N. Avstrije. Za nas Slovence je določena ona neokusna morska sol, ki je polna razne gnušobe. V Mariboru da Tonejc pri mlinarju Lierzerju zamleti morsko sol s smetjem vred. Fina bela kuhinjska sol pa ide — v Beograd in Srbijo. Iz gotovega vira nam je znano, da se je nekaterim trgovcem v Celju in Mariboru posrečilo pripeljati iz Zagreba ozir. iz Gradca več vagonov snažne nemške soli. A kaj se je zgodilo: Vlada je prepovedala to zdravo nemško sol prodajati v naših krajih in je trgovcem sol zaplenila. Kdor tega ne verjam, naj vpraša pri mariborskih trgovcih Berdajs, Tišler, Ziegler itd. Vlada, ozir. njen pooblaščenec «Monopolna uprava» je v Uradnem listu dne 24. julija izdala strogo prepoved dovažanja soli iz Zagreba v Slovenijo. Kaj se to pravi? Ti Slovenec moraš uživati smrdljivo morsko sol in če soli ne bo, uživaj hrano ne-soljenol če izbruhne kaka dalje časa trajajoča stavka na železnicah ali premogovnikih, se zna zgoditi, da bo Slovenija brez soli. A še eno! Pogodbeno je določeno, da bi moralna tvrdka Tonejc oddajati sol po 9 K 60 vin. 1 kg, a prodaja jo po 12 K 50 vin. Zmletje in transport mora plačati še oni, ki jo na drobno prodaja. Tako skrbi sedanja vlada za najpotrebnejše živilenske potrebščine.

Pozivamo vse občinske odbore, zadruge in druga gospodarska udruženja, da protestirajo pri vladi proti takemu načinu preskrbe s soljo. **Zahtevajmo, da se monopol soli takoj odpravi.** Te proteste pošljite našim poslancem.

Pobiranje trošarine na žganje. Kuhanje žganje proti plačilu trošarine se izza 1. septembra t. l. ne prijavlja več pri davčnih uradih, temveč edino le pri oddelkih finančne kontrole. Izza 1. septembra sprejemajo davčni uradi le prijave za kuhanje žganja v onih žganjarnah, ki imajo posebno dovoljenje, da plačujejo trošarino za prijavljeno kuhanje žganja še le dva meseca po prijavljenju. Kuhanje žganja se mora prijaviti vedno pri onemu oddelku finančne kontrole, katerem okolišu se bo kuhalo žganje. Prijave se vendar sme starejšina oddelka finančne straže, ako

dopušča kontrola, ta rok primerno skrajšati. Trošarina se vplača s poštno položnico, ki jo brezplačno izda oddelki finančne kontrole, pri najbližnjem poštnem uradu. Tiskovine za prijave se dobijo pri oddelku finančne kontrole proti povrnitvi nabavne cene po 50 para za polo.

Podraženja živeža v Beogradu. Cena surovemu maslu je poskočila za 10 din. in stane 1 kg 60 din. Pšenica se je podražila za 10 din. pri 100 kg. Bela moka stane 7.50 din. 1 kg, krušna 8 din., koruzna 6 din., govedina 14, teletina 13, kravje meso 38, surova slanina 35, suha 36, mast 38, sladko mleko 5.50 1 l, kislo 8, krompir 4 din.

Na svinjski sejem v Mariboru dne 25. avgusta 1922 se je pripeljalo 180 svinj in 1 koza. Cene so bile sledče: Mladi prašiči 5—6 tednov starci komad 400—600, 7—9 tednov 720 do 900, 3—4 meseca 1400—1600, 4—6 mescev 1700—1900, 8 do 10 mescev 2600—3500, 1 in pol leta starci 400—4500 kron. Koze po 450 kron.

Trg z usnjem in surovimi kožami. Cene usnja so se v zadnjih 14 dneh močno dvignile, ker tovarnari danes valutarično računajo in se določajo cene usnju po kurzu jugoslovanskih kron v Curihu. Današnje informativne cene so sledče: vache-podplatni K 270 do 280 kilogram, — podplatni trikrat vsajeni (IIIzoc) K 280 do 300 kilogram, okrajne (aferni) K 150 do 160 kilogram, notranji K 220 kg, vratnik K 180—185 kg, gladke kipse K 380—400, kilogram črne gladke teletine K 500—520 kilogram, rjava usnja za 20—30 K dražje pri kilogramu. Te cene veljajo pri odjemu v večjih množinah.

Hmelj. Na kmeljskem trgu v Žatu je bilo tudi v preteklem tednu povpraševanje po hmelju precej živahn, čeprav cene stalno padajo. Za hmelj srednjedobro **kakovost** so ponujali po 600—800 K za 50 kg. Na Češkem pričakujejo letos srednjedobro hmeljsko letino. O kaki hmeljski **kupčiji** letosnjega hmelja še dosedaj ni nobenega govora. Ne Češkem bodo letos za 60—70 odstotkov hmelja več pridelali, nego v lenskem letu, nikaror pa ne bodo pridelali one množine hmelja, nego v lanskem lektbfspulih mvaSi-kPKPK žine hmelja, katero so pridelali leta 1920, namreč 75.000 stotov.

Poročilo Hmeljskega društva za Slovenije o stanju hmeljskih nasadov. Žatec, ČSR, 17. avgusta 1922. Po nekaterih deževnih dnevih je nastalo danes vendar lepo vreme, katero kaj ugodno vpliva na razvoj hmeljskih kobul. V nekaterih krajih se je pokazal bakreni palež. Vlaje ima zemlja sedaj zadost; lepo vreme je potrebno. V nekaterih občinah se je že pričelo z obiranjem. O cehu še danes ne more biti govora, ko še nimamo izgotovljenega blaga. Žatec in okolica bo imela letos sicer obilo, pa le srednjo letino. Kakovost hmelja bo pa najboljša. Cene še vedno padajo in se za 50 kg hmelja (iz leta 1921) srednje kakovosti plačuje le 800—1000 č. K.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 350 naših kron, francoski frank stane 26.20—27.20 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.46—0.52, za 100 č. k. kron 12.80—14.60, za 100 nemških mark 25.40—28. — in za 100 laških lir 1520 do 1640 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 1.50 centima (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone poskočila za 5 enot.

Koliko starost dosežejo nekatere rastline? Uprav občudovanja vredno je, kako visoko starost dosežejo nekatere rastline. Visoko starost učaka takozvana stoletna aloa, ki cvete v svoji domovini vsako šesto do deseto leto, pri nas pa le vsako štirideset do šestdeseto leto. Palme učakajo starost 250 let, bršljan raste do 450 let. Pravi kostanj živi baje črez 800 in hrast 1600 let. Pač lepa starost.

Zakaj lastavice pred dežjem nizko letajo? Kadar nastopa deževno vreme, za katerega oznanjevavke smatramo običajno lastavice, tedaj jih vidimo leti nizko, deloma v bližini čred, kjer obletavajo tudi človeka v največji bližini, deloma v vodi, pri bajarjih, jezerih in rekah. Kadar že dežuje ali divja nevihta, jih vidimo na zidovih, poslopju in grmovju, kjer najdejo le količaj varstva proti neurju. Obregavajo se prav tik ob stenah in drevesih. Čemu vse to?

Odgovor je naraven. Na ta način vznemirjajo žuželke, ki so se bile poskrile in si poiskale tihega kotička za počitek; lastavice jih spravijo pokoncu, da jih potem letajo pozobljeno. Tudi po travnikih in žitnem polju leta lastavice prav tik nad biljem in klasjem, da vznemiri družino raznih mušic, ki jih potem brez truda zajema v široko odprtji kljun. Po travnikih je najrajši za petami pridnimi koscem v brhkim dekličem, ki grabijo in spravljajo seno v kopice; pri tem prepodijo mnogo mrčesa, zlasti kobilic in malih skržatov, ki zapadajo trumoma našim ljubljankam v začljen plen. — Kako zelo, da je let žužkov odvilen od vremena, to lahko opazujemo pri zelo spremesljivem, hudomušnem vremenu. Mnoge žuželke letajo le, kadar sije sonce; kakor hitro pa se skrije njegova obla za oblake, sedijo tudi žuželkelene kot polži na rastlinah.

Dopisi.

KDOR UPORABLJA

ZLATOROG MILO

podaljša trajnost svojega parila.

Glavno zastopstvo in zaloga:

R. BUNCLIN drug, Ljubljana, Celje, Maribor.

288

Daj nam volitve, da obračunamo s samostojnimi izdajalcii!

Gornja Polskava. V Narodnem listu je nek dopisum priobčil ostudno laž, češ, da so samostojneži na svoje stroške popravili zanemarjeno cerkev, ter da je nek duhovnik imel politično pridigo. Res je sicer, da je pridigoval ē. g. ravnatelj dr. dr. Jevrošek, toda njegova pridiga je bila stroga cerkvena in ni bilo v njej nobene besede o kaki politiki. Dopisunu bodi še povedano, da so cerkev dali povraviti farani in ne morda samo oni, ki trobijo v rog Samostojne. Laž ima pač kratke noge!

Polensak. Lepe razmere vladajo in kriatijo na naši šoli. Naš učitelj se briga le samo za sokolsko vzgojo in sokolsko himno, da bi se pa otroci priučili tudi kaj za življenje potrebnega, to mu je deveta briga. Mi katoliški stariši iz Polensaka pa pravimo, da Sokol nikdar ni merodajan za življenje, ampak drugi šolski predmeti! Dokler mi ne bomo videli, da bi naš šolnik prišel vsako nedeljo k sveti maši (kjer ga zdaj ni nikdar!), ne bomo zadovoljni s šolo. In če ne bo vsakikrat spremjal otroke k šolskim svetim mašam, kakor so to delali njegovi predniki, ter prisotopal večkrat k mizi Gospodovi, mu mi sploh svojih otrok ne zaupamo več. Vprašamo okrajno glavarstvo v Ptiju: ali ima šolnik orožni list za vojaško repetir-piščelo, da jo sme nemotenokrog nositi. Ko se po nedeljah zveče vijenj vracata iz gostilne, med potoma kar meni nič tebi nič strejla na mirno hiše čuvajoče pse! Radovedni smo, ali je on konjederečev pomočnik ali pa ima mogoče sam konjasko koncesijo!

Mala Nedelja. V bratskem objemu so se našli naši demokrati in samostojneži pri zidanju Sokolskega doma. Pričakovali so državno pomoč od belgrajske državne blagajne, v katero plačujejo tudi krščanski davkoplačevalci. Ker pa denarja ni bilo od nikoder, samostojnih in demokratskih zaslepencev pa je pri nas malo, zato so začeli zbirati tudi med pristaši Kmečke zvezze. Da bi dobili več lesa in denarja, so obljubili našim ljudem, da bo tudi Kat. izobraževalno društvo lahko imelo svoje prireditve v Sokolskem domu. Njih pač ni sram, če svojo itak kosmato vest še malo bolj obremenijo s kako lažjo. Ker pa je velika večina naših farmanov prepamečna, da bi verjela samostojnim in demokratskim časopism, zato razglasijo prireditve svojega liberalnega Šemburaškega in pevskega društva v katoliških časopisih. Največ je žrtvoval za Sokolski dom trgovec Senčar. Ce bi obiskovali njegovo trgovino samo samostojneži in demokrati, bi prišel že davno na boben in si ne bi sedaj štel milijonov. Od prevelikega zaslužka, ki mu ga je dalo katoliško ljudstvo, naše in sosednjih župnij, daje sedaj desetisoča za Sokolski dom, da bi se v njem zastupljala naša mladina in učila pisančevanja. Nismo pa še slišali, da bi bil podaril vsaj en centimeter blaga kakemu siromaku, ki hodijo skoraj na pol nagi okrog in si vsled prevelike draginje ne morejo kupiti oblike. Naše ljudstvo pa se ne bo ogibalo samo sokolskih prireditiv, ampak tudi sokolske trgovine. Nadutitelj učitelju pa svetujemo, naj najprej naučita šolarje dobro čitati in pisati in še le potem naj skušata rešiti demokratsko in samostojno stranko poloma, kar še malo bolj

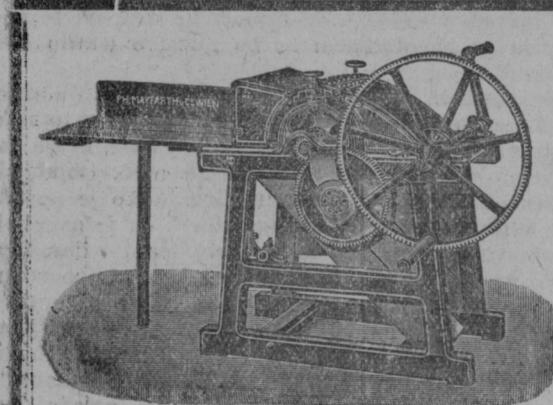
Proda se malo posestvo z njivami, travnikom v debrem stanu poleg cerkev pri Sv. Martinu pri Verbergu 48, 710

Zrebec star 1 in četr leta se oroda pri Francu Pemar, Devica Marja v Brezju št. 61, občina Dolce pri Mariboru. 718

Oženjen vinogradni oskrbnik, kateri se tudi v nadžorejstvu in vitarstvu (vzgoja zelenjadi) popolnoma razume, še celo stalno služi. Naslov t. koj ali s 1. oktobrom. Dopolj. pod. Vinogradar 708*, pošta Ivanjkovci pri Držuču. 708

Približno 100 vinskih sedov, različne velikosti proda po ugodni ceni tvrdka Kurka v Widi na Pečali pri Celju. 708

Vila v Zagrebu z 2 in četr leti oralci v njej je 18 prostorov, s potrebnimi sgražbam, se lahko takoj uvelj v njo, z električno, splošno za vsako podjetje se prida pod ugodnimi pogoji. Vpraša se V. Šestak, Zagreb, Palmetova ulica 88. 694

Ivan Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45,
nasproti glav. kol.

učeni ljudje ne morejo doseči.

Ljutomer. Telovadni odsek Orel v Ljutomeru proslavlja na praznik dne 8. septembra svojo desetletnico društvenega obstoja. Opozorjam vsa sosednja katoliška društva, vse orlovske odseke in cenjeno občinstvo, da pohitijo na ta jubilejni dan v Ljutomer. Pred desetimi leti še ni bilo takoj naših dičnih Orlov ne Orlic, ne Orličev, toda danes navdušena mladina iz Murskega polja in ljutomerskih goric z radostjo in zadovoljstvom gleda na uspehe svojega desetletnega dela in 8. septembra t. l. hoče dati vidnega izraza svojemu veselju nad sijajnim napredkom orlovske organizacije v ljutomerskem okrožju. Mladenci in dekleta, očetje in matere, vsi, ki se še do zdaj niste zanimali za orlovske ideje, pridite in videli boste, da so naši cilji le naprej, da se zbirajo v orlovnstvu čete ponosnih fantov in deklet, da se gojijo v orlovnstvu odlični značaji, ki so pripravljeni še nebroj desetletij braniti našo mater sv. Cerkev in domovino. Pridite in utrdili se bomo zopet in skupno prisegli: »Bog otroci, domovini sinovi, nikomur hlapci... Bog živi!«

Ljutomer. Spored velike orlovske slavnosti oziroma proslave desetletnice je sledec: Na predvečer dne 7. sept. ob 8. uri bakljada, mirozov, kresovi in spuščanje raket. Dne 8. sept. ob 5. uri zjutraj budnica. Ob 8. uri sprejemanje gossov, ob 9ih cerkveni govor in sveta maša na Glavnem trgu, nato obhod. Ob 3h popoldne javna telovadba Orlov, Orlic in naraščaja na Strasserjevem vrtu. Po telovadbi prosta zabava. Udeleženci, ki želijo imeti naprej preskrbljene obede (a 30 K), naj to pri poslanih okrožnicah pri svojih odsekih naznamo. — Bog živi!

Ormož. IZJAVA. Tukajšnjim gospodičnam na pošti se od strani gotovih ljudi predbaciva, da so za katoliški shod v Središču pletle vence in z rožami okrasile orlovsko zastavo. To vse bi se naj godilo v mojem stanovanju. Da ne bodo omenjene gospodične radi mene ali ormožkega Orla po nepotrebem preganjane, izjavljam jasno, da jaz teh poštnih gospodičen niti posebno ne poznam in niso, kar so v Ormožu prestopile niti praga mojega stanovanja. Vence pletle in zastavo okrasile so domače gospe in Orlice. Ker je vsakomur prosti dan, da simpatizira s Sokoli ali z Orli, je pač žalostno, da se ravno pri nas dela izjema ter se pritisca na nelep način na državne uslužbence, ki hočejo biti nepri-

Harmonij smerškank, dvorosten, 5 oktaravi, la fiò izdelan je na prodaj pri Leopoldu Cvetku, organistu v Podčetrtek.

Dijaka nižjih razredov vsaj mem na stanovanje in branu in sicer za domače predelite. Zemljic, Maribor, Korozdova ulica 7.

Kupim posestvo obstoječe med drugim tudi iz neke vlograda in ene vinčarje v bližini Sv. Jakoba v S. v. ger. Ponudbe na naši: Josipina Fischer, Sv. Jakob v Slov. gor. 707

Služba organista in cerkvenika pri farci cerkvi M. B. Kalobje p. Št. Jurij ob juž. kel. se odda s 1. oktobra t. l. Prednost imajo očenjeni. Več so pozive pri župnem uradu ustmeno. 711

Dekle ed 15 let, pridaa la zdrava, se vrane tajo v službo. Ivan Janšak, Št. kel. S. Kučeta pri Mariboru. 704

Sprejmem starejšega, pridtega in trezrega klapsa k dveh konjem, prednost imajo tisti, ki so dobro izvedeli pri konjih. meseca plati 700 do 800 K. Vstop takoj. Ponudbe: Franc Fijavž, trgovec, Št. Jurij ob juž. kel. 1—3 700

Dijaka prvočolca se sprejme vse oskrbo. Maribor, Cankarjeva ulica 15. 720

Najdeno!

V trgovini g. Franca Laka v Mariboru, Gospodska ulica je bila ob prilici Pereljunkolovega romana zagnljena denarica s sredujevijo

zagnljena denarica. Kdo je izgabil, naj se oglasi bri g. Laku.

707

lepi, rjave barve, stari 6 do 7 let, 15 do 16 pesti vi-

soki, so na prodaj ali se pa zamenjajo za 2 konja v

primerni velikosti. Ponudbe na »Delavsko pekarno«

Maribor, Tržaška cesta štev. 36—38. 1—2 698

Tovarni ka zaloga řeškega in angleškega manufakturnega blaga se dobi po najniž. cenen pri

J. TRPIM

Maribor, Glavni trg 17.

714

Viničarja s 3 ali 4 de-

lavnimi močmi sprejme Franc Bak, Sr. Mar-

jeta ob Pesniški.

714

Ivan Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45,
nasproti glav. kol.

714

R. BUNCLIN drug, Ljubljana, Celje, Maribor.

714

Zlatorog

714

stranski. Sicer pa nas tolaži zavest, da plesti vence za

orlovska zastavo ni za nobenega poštenega Slovenca ali Slo-

venko nečastno, a nečastno pa je, nekoga sumičiti in prega-

njati zaradi tega in če bi tudi bilo res. I. R.

Ormož. Odbor za stavbo Katoliškega doma prosi vse

tiste, ki so obljubili prispeti les ali vožnjo, da to nemu-

doma storijo, ker stavba mora biti v 14 dneh ali treh tednih

pod streho. Za pripravljalni odbor: Ivanuš, l. r. predsednik.

Sromlje. Tudi pri nas je postal društveno gibanje ne-

koliko živahnje. Dne 15. avgusta so imeli po večernicah

fantje in dekleta Marijine družbe poučni sestanke. Z de-

klamacijami je nastopil 7 deklet in 3 fantje. Za vse to

gre rpelepa zahvala č. g. župniku kot voditelju Marijine druž-

be. Na sestanku je bilo novznačih 64 deklet in žal le 8 mla-

dičev. Kakor po drugod v brežiškem okraju, tudi nas šiba

sušne silno tepe. Letina bo letos pri nas zelo slaba, le vino-

grad obeta dobro letino.

Zabukovec pri Grižah. Poroča se nam: Strokovna zveza

rudarjev tukajšnjega premogovnika je meseca januarja t. l.

poslala upit poslancu Gostinčarju, da se nam ustavi kri-

vično uvedeni dohodniški davek. Imenovani poslanec je

to tudi dosegel. Nadalje je poslala imenovanemu poslancu

prošnjo, da se naj nam rudarjem izplačuje mezda štiri-

najdnevno. Zahtevala je tudi, da naj samski rudarji zo-

pet dobivajo premog kot deputat. Toda višja oblast se ne

gane in noči uslišati naših prošenj, katere so ji predložili

poslanci SLS. Rudarji se nahajamo v težkem gmotnem

položaju, kajti mezde so ostale od lanskega leta nespre-

menjene, dočim je narastla draginja za 100 in še več odstot-

kov. Pomoč je nujo potrebna. Vam tovaršem rudarjem pa

kličemo: Organizirajte se v naši Kršč. strokovni zvezi,

kajti edino SLS oziroma njeni poslanci so tisti, ki imajo

srce za uboge rudarje!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Pri nas smo dosedaj

imeli dve trgovini, ki ste popolnoma zadostovali in ki tu-

niste podpirali nobenih protiverskih organizacij, najmanj pa

brezverskega »Sokola«. Toda priklati se je k nam mo-

žakar, ki je vnet Sokol. Čudimo se, da je temu ptiču dala

v najem svoje prostore že od nekdaj odločno katoliška Fin-

žgarjeva rodbina. Ako pa ta novodošli trgovec misli,

opusti vneto agitacijo za Sokola, sicer se mu utegne prijetiti, da bo prav kmalu odfrčal tja, od koder je prirfrčal!

Gočova. Pred nedavno je dobila naša kapelica nov zvonček. Ob tej priliki smo tudi nabirali darove za smodnik. Toda glej spaka! Pobiranje smo poverili nekemu domačemu fantu, ki se je izkažal kot vnet Sokol. Z nabranimi darovi je odkuril ta ptič k svojim tovaršem v Ljubljano. Toda mi smo vkljub temu streljali za ubeglom sokolašem. Ta fantalin, ki nas je tako grdo opeharil, ima na svoji kosmati vesti še tudi več grdi pretegov. Taka je sokolska vzgoja!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Po dolgi, težki in mučni bolzni je dne 21. avgusta umrl v 33. letu svojega življenja naš vrl, plemenit in veren katoliški mladenič Ivan Jagrič. Od božje roke z veliko telesno in srčno lepoto obdarovan, je bil znan in visoko spoštovan čez meje svoje ožje domovine. Zraven velikih drugih vrlin je bil njemu lasten, izvanreden, vedno zdrav in dosten humor, zaradi česar ga je vse ljubilo, kar ga je spoznalo. Dasi pa od Boga tako obdarovan in od ljudi toliko spoštovan in ljubljeno, se ni nikdar prevzel, temveč je ohranil vedno strah božji v svojem otroško ponižnem srcu, ter vestno izpolnjeval božje in cerkvene zapovedi ter nam postal vzor, kako zamorejo telesne in duševne vrline, spremljene od svete vere osrečiti vsakega človeka. Izvanredno lep in veličasten je bil njegov pogreb; slovo ob njegovem odprttem grobu pa je bilo napojeno s tisočerimi solzami. Dobremu mladeniču in vremenu svete katoliške cerkve naj bo lahka zemljica!

Marija Snežna. Dne 20. t. m. je imel narodni poslanec SLS gospod Roškar po zgodnji sveti maši pri Mariji Snežni v gostilni Cercer zborovanje. Ker je tukajšnje ljudstvo ravovedno slišati iz ust narodnega poslanca o današnjih političnih, gospodarskih in koruptnih razmerah kaj zanimivega, je bilo število udeležencev nepričakovano veliko. Sicer se čita v časopisih mnogokaj zanimivega iz Beograda in še od dalje dol, da podirajo tam bajtice, na katerih nestrati rastejo velikanske palače kakor gobe, da se delajo črki za železnice po sistemu »pajek« (seveda dolci v Srbiji, ne morda v Sloveniji) in da delajo neke više šole za posreške, v katerih bodo se le Slovenci in Hrvati vzgajali, in postane tako »sluga sem pokoran« onim, ki vihtijo že janče bič nad ubogimi prečani. Iz govora gospoda poslanca Roškarja smo zvedeli nekaj o srečni bodočnosti, ko bomo Slovenci v državi Jugoslavije lahko tudi svoji gospodarji, ne pa samo hlapci. Seveda smo se na to tembolj prestrašeno vdramili in stresli, ko je gospod poslanec povdarjal, da tega ideala Slovencev vodi morda še trnjeva pot in da celo domačini Slovenci, demokratske in samostojne stranke izdajajo ta ideal, dragu nam našo Slovenijo v roke centralistov. Mi smo na skrajni severni meji Jugoslavije. Mi smo pa tudi skoraj v celoti v taboru ene stranke, ki kmeta, delavca, uradnika in vsako bogo paro zastopa, ki nara še danes Slovenca in ki ima v svojem programu »Slovenec ostani na svoji materni zemlji še nadalje Slovenec, sicer kot tak bodi tudi dober državljan, ako ti nudi država svojo enakopravnost ter Slovenija postani avtonomni del.« Ta ideal zastopa SLS. Ker skoraj vsak Slovenec pozna boj SLS in tudi pripozna, da le ta ga vodi na poti v avtonomno Slovenijo, smo mi torej kot Slovenci gospodu poslancu Roštarju za njegov obisk in za njegov trud najhvaležnejši in tu zagotovimo, da ostanemo zvesti pristaši njegovega mišljenja ter da bomo skušali tudi one domačine o idealu avtonomne Slovenije prepricati, kateri še danes po zaslepjeni poti tavajo, na katero je bil marsikateri prijatelj prevarano zapeljan, a se je pred prepadom še pravočasno vdramil in se na ravno pot zoper povrnil. S tem pa ni rečeno, da mi si nismo brati s Srbi, marveč mi tudi istega ljubimo in mu roko k spravi ponujamo, pač pa mi ne maramo današnjih voditeljev sovražne nam ideje avtonomne Slovenije, kočijažev, ki vodijo naš narod in naše gospodarstvo v prepad, koritarjev, kateri nimajo misla za narodov blagotvor ter si od gladu in obupa lačne matere trebuhe maste. Tidajmo avtonomno Slovenijo pogumno vedno dalje, ne ustrašimo se pri temu mnogobrojnih ovir in izrekamo stavbenikom in vsakemu zidarju našo najlepšo hvalo, gospodu poslancu Roškarju pa na svodenje! Zborovanje je mirno poteklo.

Marenberg. Društva v Dravski dolini se opozarjajo na priredeitev podružnice Jugoslovanske Matice v Marenbergu v nedeljo, dne 8. oktobra 1922, ob 3. uri pop. v Brudermannovi dvorani v Marenbergu ter se naprostojo, da tega dne ne prirede nobene priredeite.

Št. Janž pri Velenju. Tukajšnji č. g. zlatomašnik Mihail Strašek se tem potom prav prisrčno zahvaljuje za premnože došle čestitke k zlati maši ter se priporoča v molitev.

Topolšica. Ni še minulo pol leta, ko je naši občini župoval slabostojni gostilničar Ročnik. Ta ptiček je vrlo dobro skrbel za svoje občane. Koruza, ki je bila namenjena za ubožne občane, je seveda romala v malhe samostojnežev. Ob prilikih prihodnjih volitev bomo temeljito obračunali s samostojneži.

Gotovlj. »Človek obrač, Bog obrne.« Že dolgo smo se pripravljali, da bomo 11. avgusta t. l. slovensko obhajali zlasti mašo velezaslužnega gospoda župnika Jakoba Zupaniča, kar pa nam ni bilo dano, ker je že pred letom umrl. Zato smo obhajali samo spomin s slovesno službo božjo za rajnega. Ob obilnem številu vernikov in pri okrašenem oltarju in ob grobu smo se spominjali pred letom umrlega pokojnika, v pondeljek pa smo opravili obletnico in libera pred tumbo z molitvami za rajnega. Priporoča se vsem obilnim njegovim znancem v blagohoten spomin. Nad njegovim grobom se bere napis:

Bil vzoren si dušni pastir
in skrben za ovčice svoje. —
Dodeli Bog večni Ti mir,
Svet' raj naj plačilo bo Tvoje.

Jurklošter. Lastnik tukajšnje graščine žid Henrik Falter, ki se je pa dal krstiti, ima oskrbnika z imenom Drobnič, ki je zelo trdorščen človek. Ljudem ne dovoli, da bi smeli nabirati travo po gozdih. Neki najemnici je dovolil nabirati dračje. Nekega dne je poslal po nju, da pride na delo v graščino. Ko je pa revica tistega dne bila zadržana in ni mogla priti na delo, je oskrbnik takoj poslal logarja k žencu, ki ji je prepovedal nabiranje dračja v graščinskih gozdovih. Sedanji lastnik graščine kakor tudi njegovi predniki, so pokupili od tukajšnjih kmetov 16 posestev. Vsa ta zemlja je sedaj že zasajena z gozdovi in drejem, posloplja pa, v katerih so poprej stanovale kmečke rodbine, pa razpadajo oziroma so že razpadla. Graščinsko posestvo meri sedaj nad 400 oralov večinoma gozdov. Agrarna reforma kje si?

Jurklošter. V naših hribovitih krajih nam je letošnja suša povzročila prav veliko škode. Ozimine se je namlatilo komaj za seme. Zrnje je drobno kot kumna. Več kot polovica koruze je jalova, krompir droben kakor oreh, fižola pa sploh ne bo nič, edino sadje obeta dobro. Sena je bilo letos polovico manj kakor lani. Kdor še je redil kravico, jo bo moral vsled pomanjkanja krme prodati za slepo ceno. Mesarji ponujajo kmetom za živino kilogram žive teže po 14. kron, meso pa prodajajo po 52 kron. Nas ubogo kmetiško ljudstvo pač tarejo vse nadlage!

Še nekaj iz gospodarstva.

J. Vežjak:

SUŠENJE SADJA

ali kako bolje sadje razpečati.

Ni vse eno, ako nas Bog obdari s svojim blagoslovom sade s letine, a sadjerejci ne znajo, kako se sadje bolje proda, oziroma kako nam donaša več dobička.

Sadna letina je letos precej ugodna, ter sadjarji pričakujejo nestrpno, kako bodo lahko prodali toli željeni pridelek, ker vsak rabi novcev za davek in še sto in sto drugih potreščin, ki v sedanjem času stanejo ogromno denarja.

Zato pa treba gledati že sedaj in misliti, kako in kedaj bomo porabili, ozir. prodali sadje. Vsak sadjerejci bi moral dobro preudariti in preračunati že vnaprej, kako se mu bo sadje bolje izplačalo, kako se treba pripraviti, ako bi se sadje ne dalo v svežem stanju ugodno razpečati.

Ako je sadna letina obilna in to na daleč okrog, takrat sadjarji ne dosežejo tistih cen, ki bi odgovarjale istočasnim razmeram. Ravno to bo pa letos mogoče še marsikoga presenetilo ter spravilo sadjerejce v neprijeten položaj. Da pa mi povoljne cene dosežemo, je potrebno, da sadje v takšen stan spravimo, da ga je mogoče hraniči za taka leta, ko ni sadja — in to bi bilo ugodno. Suhu sadje je trpežno, da lahko čakamo ugodnih cen, tudi pri razpečavanju ni nevarnosti.

Sadje v suhem stanju je tudi tečno, posebno pri domači uporabi, kar posebno povzdriga njega vrednost. Če pogledamo na trg, vidimo, da se suho sadje prodaja 1 kg po 28 do 32 K ali meterski stot po 2800 do 3200 K. — Zadnjo sadno letino se je plačeval kilogram po 2 do 8 K ali meterski stot po 200 do 800 K.

Ako pri tem pomislimo, da da 100 kg svežega sadja 40 kg suhega, je treba torej za 100 kg suhega sadja 250 kg svežega sadja. Pri tem še pa moramo računati drva za sušenje, za 250 kg po 200 K. Ako vse to preračunamo in premislimo, se nam pokaže dobiček, ki presega dva ali trikratno vrednost svežega sadja. Razlika med svežim in suhim sadjem nastane od 900 do 1800 K. Ako še odštejemo stroške pri stotu suhega sadja, kakor kurjač, vkladjanje in izkladjanje v sušilnici, pridemo do zaključka, da zgubimo sila veliko pri svežem sadju, aka ga za slepo ceno prodajamo.

Če pogledamo, koliko sadja se pridela pri nas v Sloveniji, ki se proda kar tako v svežem stanju in to po nizkih cenah, nas mora to dejstvo navdati z veliko žalostjo. Težki milijoni gredo v izgubo, katere bi si sadjarji prihranili, ako bi sadje sušili. — Zatorej sadjerejci pozor!

Pri nas na trgu vidimo suho sadje le iz sosednjih krajev, kakor iz Slavonije, Bosne in Srbije, a iz naših krajev je suhega sadja le redko najti. V bodoče je treba vso pozornost obrniti na to, da bomo sadno letino bolje izkoristili. Posušeno sadje nam prav veliko zadeže v domačem gospodinjstvu. Pred pol stoletjem je bilo v navadi, da je vsaka gospodinja došlemu gostu postregla s pokuhanim suhim sadjem ter so bili tudi delavci zadovoljni z jabolčnimi krhlji. Kruh je bil tistokrat le kot prigrizek, vsak je raje segel po suhem sadju, prav posebno pa še otroci. Zato so pa bili ljudje bolj imoviti kakor dandanes, ker so bolje izkorisčali domače prideleke v lastno uporabo. Dandanes pa vsak vse za slepo ceno proda in za drago ceno kupuje, zato pa je res že na vseh koncih in krajih samo pomanjkanje in nezadovoljnosc. Ako bodo sadjarji uvaževali sušenje sadja ter se otresli novodobnega duha ter složno in Bogu vdano izkorisčali od Boga podeljene dobre, potem bo še le pravo blagostanje.

Kakor je bilo omenjeno pri konoplji v št. 19 »Slov. Gospodarja« z dne 11. maja 1922 o napravi sušilnic, ki so posebne važnosti za sušenje sadja, omenjam še slednje: Kdor želi suho sadje, ki bo čislano po trgu, naj suši sveže, zdravo (ne piškavo) sadje takole: V sušilnici se najprej zakuri, da postane prostor za sušenje vroč. Med tem časom pa treba sadje za sušenje osnažiti, slive z lesenim klincem napikati, to je: napravi se po 3—5 vbdoljajev v sad slive, jabolke in hruške, kar je debele, se razreže na kosce in je treba peške in sredino iztrebiti. Tudi pečje pri slivah in jabolkah je bolje, da se iztrebij. Ko imamo sadje pripravljeno, se vloži v sušilnico, slive zgoraj in jabolka ter hruške spodaj. Kadar so pa jabolka in hruške napol suhe, se preloži sadje v sušilnici obratno, to je: slive dol in jabolke in pa hruške navzgor, da se dobri boljši pridelek. Ako tako ravnamo pri sušenju in se še med sušenjem parkrat sadje shladiti, dobimo pridelek, ki bo odgovarjal zahlevam, ki jih trg zahteva.

Omeniti še moram, da mora biti peč v sušilnici z vodom (cug), da vso vročino obdržimo v sušilnih prostorih. Na tak način rabi peč malo drv in vročina tem hitreje deluje. Ako je peč dobro narejena, se nam sadje posuši od 24 do 36 urah in vloži se lahko od 170 do 200 kg sadja naenkrat v sušilni prostor. Pri napravi dobre sušilnice ne smemo pozabiti oddušnik, to je: odprta luknja na stropu sušilnega prostora, da zamore sopara iz sadja uhajati ven in pa zato se hitreje suši.

Ako se ravna po zgoraj omenjenih navodilih, se prav lahko pride do boljših gmotnih sredstev. In letošnja sadna letina nam lahko prav lepe uspehe nudi. Za brezplačno letino si preskrbimo za družino zdrave in tečne jedi in z odpodajo lep skupiček za gospodarske potrebe.

Zatorej, sadjerejci, poprimite se sušenja sadja ter starih krščanskih navad, pa smemo z gotovostjo pričakovati boljše bodočnosti.

ENOLETNI TEČAJ NA DRŽAVNI KMETIJSKI SOLI

V ST. JURJU OB JUŽ. ŽEJ.

začne početkom novembra t. l. in bude trajal do konca septembra prihodnjega leta. Razmeroma kratka učna doba ima namen omogočiti posestnikom, ki težko pogrešajo svoje sinove za dalje časa, da se slednji v stroki vendar dobro izvežbajo. V tem kratkem času se tudžne odtujijo domačim razmeram.

Učenci so oskrbljeni na zavodu s stanovanjem in hrano, pa tudi perilo se jim snaiži. Za to vse se plačuje po 200 dinarjev mesečno in sicer v polletnih obrokih naprej. Ako bode rastla draginja, se zna zvišati tudi ta oskrbnina. Solnino 10 dinarjev mesečno plačujejo samo učenci, ki so doma iz Slovenije.

Nekaj je tudi mest prostih polovico in cele oskrbine. Ta se oddajajo le sinovom manj premožnih kmetov, ki so take podpore res potrebnih in se zavežajo ostati v zvesti kmetijskemu stanu na domačijah.

Pogoji za sprejem so:

1. Dovršeno 16. leto starosti, 2. dobro dovršenja

ljudska šola, 3. popolno telesno in duševno zdravje, ter krepka postava in brezhibnost značaja.

V prvih vrstih se upoštevajo sinovi kmetskih staršev, posebno, če so se že doma bavili s kmetijstvom. Za sprejem naj se pošljejo prošnje najkasneje do 25. septembra, podpisano ravnateljstvu. Prošnje morajo biti na lastnoročno pisane in kolkovane s 4 din., za rešitev se pa naj priloži kolek 10 din.

Priložiti se morajo tudi slednje listine: 1. krstni list, 2. domovnica, 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. nrvastveno spričevalo, 5. zdravniško spričevalo, 6. reverz staršev ali varuha, v katerem se zavežajo redno plačevati vse nastale stroške, ter poravnati vsako prizadeto škodo in 7. iste, ki hočejo kot olajšavo glede oskrbnine tudi uradno potrjeno spričevalo o premoženskih razmerah.

Obveznost plačevati vse razne stroške razen dovoljenega jim popusta na oskrbnini velja pa tudi za te, kakor tudi plačati polno oskrbnino za nazaj, ako dočišči učenec izstopi brez tehtnega vzroka iz zavoda pred koncem tečaja ali če izgubi radi malomarnosti ugodnosti znižane oskrbnine.

Po predpisu za pol leta naprej plačane oskrbine se ne vrnejo, če kateri učencev odide svojevoljno prej. Natančneja pojasnila daje ravnateljstvo. — Ravnateljstvo državne kmetijske sole v Št. Jurju ob juž. žel.

Monopolna uprava in sol. Kakor znano, ima monopolna uprava z sedežem v Ljubljani v rokah razpečavanje jedilne soli za Slovenijo; to delo izvršuje žitni zavod v Ljubljani. Zastopstvo za Maribor in Prekmurje ima pa mariborska tvrdka Anton Tonejc in drug, ki bi glasom pogodbe moral imeti stalno zalogo 32 wagonov v Mariboru, v resnici pa njihova skladnička navadno populorna prazna. Že dalje časa prihajajo iz trgovskih krogov bridle pritežje zaradi pomanjkanja soli. Doseđati si je trgovstvo pomagalo na ta način, da je naročalo sol iz Zagreba, tam se je dobile fino blago iz državnega rudokopa, velika razlika med morsko debelo soljo, ki jo poriva žitni zavod iz Ljubljane v Maribor in katero blago naše ljudstvo ne prevzame rade. Kar naenkrat čitamo v Uradnem listu razglas monopolne uprave za sol v Ljubljani, glasom katere je uvoz soli iz Hrvatske, kakor tudi iz drugih pokrajjin v Sloveniji strogo prepovedan in da se bodo prestopki kaznovati kar najostreje. Akoravno ni nobenega zakona, ki bi prepovedoval uvoz soli iz ene pokrajine v drugo, je vprašanje, kaj se bo zgodilo z soljo, ki je bila že davnaj poprej kupljena na Hrvatskem ali drugih pokrajnah Jugoslavije, ki je tudi večinoma že plačana in katera je že precej časa na potu. Čuje se, da je finančna kontrola že nekaj dospelih vagonov zaplenila in je pričakovati, da bo zaplenila še ostale današnjih razmerah na železnicah si ne

Zanesljiv in priden kedič, jač se sprejme takoj ali na 1. septembra. Vpraša se Smetanova ulica 59, Maribor. 2-2 684

Vec mizarskih pomeznikov in dva zelenca, prekrblijeno s hranami in stanovanjem, takoj sprejme v trajno delo. Ignac Toplak, strojna mizarska. Celje, Brog 14. 2-2 667

Odpadki suknja

platna, umije, želenje, kmetine, ovčje volne ter vsekodnevne odpadke kupejo po najnovejših dnevnih cenah Aleksej Arbeiter, Maribor, Dravská ulica 15. 9-10 476

Lep vinograd

ano kro od Ljutomeru, ki meri 7 oralov je z trgovato vred za prodati. Oglašati se je pri lastniku Franc Boe, Illec Št. 8, Sv. Nikolaj pri Ormožu. 2-2 668

Pridna deklica

ad poltečnih staršev v trgovino mešane stroke, z dobrimi šolskimi sploševali sri tvežki Traun, Prejeka Gora. 2-3 670

Na prodaj male rabljene krematizirane harmonika s 46 basi, 2 dij izdelek. Cena po dogovoru. Naslov: Arilj Matija, Paridel 9, Dobje pri Pisanini. 5-5 598

Trgovski učenec

14 let star, kateri je skočil ljudsko šole ali še kateri meččansko šolo, od dobrila staršev, išče za delilo za trgovino mešane stroke Franjo Perger, Dobova. 2-3 663

Seno, slamo drva, premog,

žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja

OSET ANDREJ, MARIBOR

Aleksandrova cesta 57, tel. 88.

Močan,

ad' fant, 12 let star, se edda za pastirja k krščanski družini. Naslov: matere seve uprava Hrsta. 699

Dijaka boljših ljudi vzame na stanovanje in

hrane (električna luč), Frankopanova ul. 12, vrata 8, Maribor. 698

Svarilo.

Svarim vsakega dana kemu na moje ime blago ali dober kar jasniem za nobenega pljušča.

PETER PERKLJU, Ribnica. 2-2 669

Gostilna

na račun se takoj eda, prednost imajo 2 goščeni, prijetni sostr, ali mati z hčerkjo. Naslov: Gostilna Velenje, poštno štev. 1-2 687

Deklica, čet 14 let, ki bi želela poslovne izobražbe, se sprejme k poštarski redbini. Pisano je poslalo pod "Širok 702" na ažuravo liste. 702

Posestvo z vinskim odnosom, 6 in pel oral, se takoj predaj Roček pri Kamnici, Danajski jarek 167. 1-2 685

Noben strup! Nobena kem, kisikova kislina, za zdravje zajamčen izboren

namizni kis

prodaja na debelo in na drobno najmodernejša avtomatična tovarna za kis (jesih)

FELIKS SCHMIDL

Maribor, Koreška c. 18
Vsaka gospodinja, ki skrbi za zdravje svoje družine, naj povsod zahteva le pristen SCHMIDLOV kis. 3-10 231

Posestvo obstoječe iz hiš, kleva, njiva, travnika, sadovnjaka, gorda, malega vinsmoga, vsega skupaj pet oralov rodevitne zemlje se z inventarjem vred vreda. Vprašati je pri lastniku Šenščica štev. 12, Sv. Jurij ob Juž. Šel. 2-2 689

Mrtvaški strežnik

In hlapo se takoj sprejme v službo v javni bolnišči v Mariboru. Meščanska plača 800 K., hrana in stanovanje in postranski znesek, ki trdi nese par sto krov meščino. Posudbe na upraviteljstvo bolnišča. 2-2 685

POZORI

Al. Gnušek, Maribor

Glavni trg štev. 6,

profesija

členate krimine (Draktočnata) po K 560—, afrik-krimine 8 do 10 po K 2150—, impregnirane platke za razne mlinštihice, konje kvadratometer po K 250—, vrvi za svenove, studence, seno in perde, vanku doboleset in delgeset kg K 120—, 140—, itrange na heneje par K 44— do K 90—, usode navadne in petene po K 30— in K 35—, zaloge bladvinje, žmetrišči, platna, raspolnilna, plavetička, linčerdruck, enghlaš, spodnje hlačo, razaje vase vrste, predpasnike iz klopa in plavetička, oblike za dekle, močke predpasnike, roba, slamanje po najnižjih cenah. 2-5 686

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri „Belem volu“.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po

4 1/2 % oziroma do 5 1/2 %

od dneva vloge do dneva dviga. — Posojila daje na vknjižbo, poročilo in zastavo. — Otvarja trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji.

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru, Štrelma ulica štev. 6, r. z. z n. z.

obrestuje od Novega leta naprej navadne vloge po

4 1/2 %

Trajne in večje vloge pa po dogovoru.

Poljedelske in gospodarske stroje, raznovr. deli:

Pluge, brane, kultivatorje, sejalne stroje itd iz svetovno znane tovarne

RUD-SACK, LEIPZIG-PLAGWITZ,

mlatilnice, rezalnice (hekslerje), robkarje, preše za vino, škrepilnice za perenosporo in žveplo, separatore za mleko rezilnice za repo, koroške kose, srpe, bavarske bruse, kemikalije za desinficiranje rastlin in sadja, in za gnojenje kakor tudi vse ostale potrebščine za gospodarstvo nudi po izvirnih tovarniških cenah z bogatim skladiščem

ORBIS

skl. cišče v zornega industrijskega blaga d. d. Zagreb,

Paremljinska cesta br. 1.

1-3 679 Zastopnik za severno Slovenijo

L. Je milić, Maribor, Popovičeva ul. 7

Fotograf A. KIESER

Maribor, Gregorčičeva ulica št. 20
ob gornji Gospodski ulici

se priporoča pri porokah, primicijah, družinah in družbenih skupinah.

Strošek se ne zaračuna, cena kakor v mestu.

— Največji in najstarejši atelje v mestu. —

MEDIĆ, RAKOVČ & ZANKL

d. z. o. z. Ljubljana.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. Brzojavci: Merakl, Ljubljana. Telefon 64.

Skloščište: Novi Sad.

Podružnica Maribor. Gospodka ulica. Šolska ulica.

Emajlni lak. Pravi firnež. Lak za pode. Pričlane najboljša in zanesljiva kakor: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavc (gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbonilne, steklarski in mizarski klej, pleskarski, stekarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroku spadajoči predmeti.

MERAKL

Lak za pode. Emajlni lak. Lineleum lak za pode. 9-9 541 Brouline.

Ceniki se začasno ne razpoljujajo.

Vloge nad K 1.000.000.—

Kapital in rezerve nad K 200.000.000.—

SLAVENSKA BANKA D. D., PODRUŽNICA CELJE

Ljubljana-Zagreb-Beograd

Bjelovar, Brod n. S., Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor, Murska Sobota, Osijek, Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Sabac, Šibenik, Škofja Loka, Velikovec, Vršac, Budapest (Balkan bank), Split (Jugosl. ind. banka), Wien (M. R. Alexander).

Obrestuje vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu po

4 1/2 %

brez odpovedi

5 %

proti 30-dnevni odpovedi

5 1/2 %

proti 60-dnevni odpovedi

6 %

proti 90-dnevni odpovedi

Poštne položnice brezplačno na razpelago.